

Taxa postala
plätti in num.
No. 224713/929

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Ára 5 lej
Csisztörök, május 26.
1938—5698. Ijór 25.
XXI. évf., 117. szám.

Róth Pál zsidó gimnázista meddő sikeze

Magyarországon a napokban zajlottak le azok a tanulmányi versenyek, amelyekben az egyes középiskolák legjobb diákjai vesznek részt s amelyeknek nyertesek bizonyos kitüntetésekben és díjakban részesülnek.

A Budapesten megtartott tanulmányi versenyeken a fizikából egy Róth Pál nevű zsidó tanuló érkezett be másodiknak, aki a budapesti zsidó gimnázium növendéke.

Róth Pál zsidó gimnázista növendékét ez az elismerés éppen abban az időpontban érte, amikor a felsőházban éles és hangos viták közepette tárgyalják az úgynevezett zsidó javaslatot, amelynek értelmében a zsidóság, de főleg a felnövő zsidó ifjúság csupán husz százalékban helyezkedhetik el az értelmiségi és gazdasági pályákon.

Róth Pál tehát hiába tehetséges, hiába lapang benne talán egy nagy fizikus zsenije, — ha majd kikerül a középiskolából, esetleg egy kettős könyvelői állást sem fog megszerezni magának, még kevésbé lehet kilitása arra, hogy Rivaló fizika-tudásával áttörje az egyetemi numerus clausus kínai falait.

Igen, Róth Pál és az összes többi Róth Pál olyan országokban, ahol a fajvédelem dogmája felülkerekedett a tehetség, az elhivatottság, a rátermettség emberi és észszerű jogán, arra vannak itélve, hogy vándorolni vegyenek a kezükbe, ha boldogulni akarnak, ha tehetségükkel nemcsak a maguk, de az egész emberiség javát akarják szolgálni.

Mert az igazság az, hogy a magyarországi zsidó javaslat és általában a világ összes zsidó javaslatát nemcsak a mindennapi kenyér megszerzésének lehetőségéből zárják ki a zsidóság nagy tömegeit, de megfosztják ennek az üldözött népek legjobbjait attól is, hogy annak az országnak javára és dicsőségére fejtsék ki tehetségüket, amelyben születtek.

Magyarország színeiben nem egy világhírt zsidó tudós, művész és sportember szerzett már dicsőséget a magyar glóbuszban.

Az a szellem azonban, mely a közeli német határokon át Magyarországra is beszivárgott, azt akarja, hogy Róth Pál és a többi Róth Pál, fiatal és reménykeltő tehetségek, tudósok, írók és művészek, ne szolgálják többé a magyar kultúrát.

A zsidó javaslat mentesíteni akarja Magyarországot a zsidó szellem tulságos befolyásától. Féltünk, hogy a zsidótörvények ez az intenciója nem annyira a zsidó befolyást, mint inkább magának a szellemnek befolyását fogja csökkenteni.

Szegény Róth Pál, második díjas zsidó növendék, meddő a te sikered! Kár, hogy csak tehetséget hoztal magaddal, kár, hogy csak tudomány-szomjat tudsz a kor mégleg serpenyőjébe dobni, mert a születési bizonyítványod nem biztosíthatja számodra nemcsak az érvegyesülés lehetőségét, de a kenyérhez való jogot sem.

A kisebbségi sajtó dicsérete

A vidéki és a kisebbségi sajtó vasárnapra a fővárosba egybehívtatott értekezletre messze túlnőtt a tervezett professzionális kereteken és olyan megnyilatkozásokkal szűszelődött, amelyek jelentőségét az egész fővárosi sajtó osztatlan egyhangúsággal állapította meg.

Mi történt tulajdonképpen?

Dem. Dimancescu a sajtó- és propaganda-minisztérium kiváló új vezetője megbeszélésre hívta egybe a fővárosban kívül megjelenő román lapok és a kisebbségi sajtó képviselőit. A megbeszélésen a delegátusok sorra beszámoltak azokról a nehézségekről, amelyekkel az adott körülmények között a sajtó képviselőinek meg kell küzdeniük. Kivánságok, javaslatok hangzóttak el a lapok pénzügyi ellenőrzését szabályozó törvény különböző intézkedéseivel és a készülő sajtótörvény rendelkezéseivel kapcsolatban.

A kisebbségi lapok kiküldöttjei is megtették a maguk észrevételeit. A kisebbségi újságírásnak is meg voltak a maga nehézségei a közelmúltban és csak kevesen tudják, hogy

Csehszlovákiában minden csendes, de nem nyugodt

A szudetanémetek továbbra is élezik a helyzetet

A cseh kormány kitarai a katonai intézkedések mellett, a németek határsértéséről panaszkodnak

Az összes külföldi körökben hangsúlyozzák a csehszudetanémet tárgyalások további nehézségeit

A csehszlovák szudetanémet kérdéssel kapcsolatban az utolsó napok éles válsága kétségtelenül higgadt. Mára jóformán nagyhorderejű esemény alig akad. Események — külső és tárgyi értelemben — csak a német határon agyonlőtt két szudetanémet temetése nevezhető. A Cheb-nél leölt két szudetanémet temetése alkalmából a hatóságok környékszerzte a legszélesebbkörű rendfenn-tartó intézkedéseket tették. Egyidejűleg a szudetanémetek pártjának vezetősége biztosította a kormányt, hogy tagjai nem fogják megzavarni a rendet, viszont a nyilatkozat kihangsúlyozta, hogy nem adhat biztosítékokat a párton kívül álló szudetanémetekre nézve is.

A temetésre történt német előkészületek arra vallanak, hogy a sajnálatos esemény tragikusságát a politika céljaira kamatoztatják. A német birodalom feje két hatalmas koszorut küldött a temetésre.

Prágából ma délelőtt husz zsufolt autó indult szudetanémet vezetőkkel Chebbe, a temetésre. Közöttük a prágai német katonai attasé is.

Az események külsősége ellenére a hangulat Csehszlovákiában korántsem nyugodt. A kormány minden jóindulatú fellépése ellenére azok a góccok, ahonnan a békétlenség szelleme árad, nem csendesedtek el. A csehszlovák hivatalos távirati iroda egyik jelentése világosan utal erre. A jelentés megállapítása szerint

több helyen olyan egyéneket értek tetten, akik teljesen valótlán és becsületbe vágó híreket terjesztettek a csehszlovák kormány tagjairól. Ezeknek a híreszteléseknek a tartalma mindenütt egyforma. Egymástól teljesen távolálló vidékeken ugyanazok a rágalomok merülnek fel. A központi irányítás nyilvánvaló.

A szudetanémetek továbbra is készültségben állanak

A feszült hangulat magyarozatához tartozik a Henlein-Hodza találkozás kommentálása is. A szudetanémet párt a találkozóról a következő szűkszavú jelentést adta ki: „Konrad Henlein elutasította a fővárosból és a kapcsolatok fenntartását a képviselőkre bízta. A szudetanémetek továbbra is a viszonyok normalizálását követelik.”

Ez a „továbbra is” és „követelik” korántsem nyugtathatja meg a német kedélyeket. S tényleg a szudetanémetek lapjai kivétel nélkül arra utalnak, hogy a megkezdődött Henlein-Hodza féle tanácskozások nem folytatónak mindaddig, amíg a katonai behívások által teremtett helyzet meg nem változik és a szudetanémet vidékeken vissza nem állítják az alkotmányos helyzetet.

Általában úgy bent Csehszlovákiában, mint Csehszlovákián kívül

a legtöbb megbeszélés és aggodalom tárgyát a katonai jellegű csehszlovák intézkedések teszik. Ezt a kérdést különösen a német és a németekkel rokonszenvező világsajtó firtatja behatóan.

Bár az angol és francia részről is hangzanak fel követelések ezzel kapcsolatban.

A legerőteljesebb természetesen a német sajtó hangja. Érthető is. Németország ellenállásra talált, deferalni volt kénytelen, a kérdést tehát a német sajtónak olyan oldalról kell megragadnia, amely előzcsa a tulajdonképpeni helyzetet, ugyanakkor azonban (Folytatása a 8. oldalon)

milyen nagy körültekintést, higgadságot és önfegyelműzést kívántak meg az események aoktól, akik tollukkal védtek népközösségük érdekeit az egymásratorló események viharában.

De a kisebbségi újságírók nem mulasztatták el kihangsúlyozni, hogy milyen örömet és elégtételt jelent számukra Dimancescu vezérigazgató figyelmes meghívása. Hangsúlyozták a kisebbségi delegátusok, hogy a kisebbségi sajtó mindig a törvényes keretek között mozgott és lojális hűséggel teljesítette hivatását és ebben a magatartásában nem mindig talált a tanltban megértésre, vagy akár meghallgatásra.

Az értekezletet követő banketten Dimancescu vezérigazgató rendkívül meleg hangu toastban mondott köszönetet a kisebbségi delegátusoknak az elismerésért, amellyel munkájukat és a nyugati Európában megértő szellemében méltatta a többségi és kisebbségi népek békés, harmónikus együttélésének szükségességét és lehetőségét. A kisebbségi újságírók válaszoltak a toastra és rámutattak arra, hogy a baráti, sőt testvéri megértésnek az a szelleme, amely Dimancescu szavait áthatotta új korszak beköszönlését jelentheti nemcsak a kisebbségi és többségi sajtó, de a román és kisebbségi nemzetek egymáshoz való viszonyában is.

Az értekezleten és a banketten elhangzott beszédek a fővárosi sajtó a kisebbségi kérdés szempontjából kivételesen nagy horderejű eseménynek deklarálták. Méltatták a magas kezdeményezést, melynek végrehajtásában Dimancescu vezérigazgató, a nyugatot járt diplomata, a kivételes kulturájú és széles horizontu intellektuel emelkedett szellemével megteremtette a többségi és kisebbségi közvélemény szövívőinek termékeny együttműködését. De méltatták a kisebbségi sajtó munkatársait is, akiknek fegyelműzött és megértő magatartása jelentős mértékben járult hozzá ahhoz, hogy az itt élő kisebbségek a mai körülmények között különösen figyelemreméltó szolidaritással kapcsolódtak be az ország új-jáépítésének művébe.

A kisebbségi sajtónak ez a magatartása természetesen nem mai eredetű. Új azonban a méltányolásnak és a megértésnek az a szelleme, amellyel Dimancescu vezérigazgató a lapok tevékenységét fogadta és méltatta.

A nemzeti gyűlölködések e korszakában Dem. Dimancescu gesztusa kétségtelenül megnyugtató és felemelő, mert magában rejti a lehetőségét annak, hogy a gyűlölködések fölött mindkét oldalon megteremtődik a hídverés és a gondolatok kicserélésének, a kulturák egymásmellette állításának és az érdekközösség kihangsúlyozásának lehetősége.

Anglia változásai

Az angol kabinet összetételében négyszer történt változás az 1935. évi novemberi általános választás óta. E négy válság közül kettő külpolitikai okokból történt; egy Baldwin miniszterelnök lemondása miatt, míg a legutóbbit az angol közönségnek a légvédelem hiányai miatt érzett nyugtalansága idézte elő. Talán követhetjük az angol közvélemény átalakulását az európai politikai fejlemények következtében, ha ezeket a válságokat sorra vesszük a hátterüket megvizsgáljuk.

Minden angol emlékeiben élénken él Sir Samuel Hoare leköszönése külügyminiszterségéről 1935 decemberében. Ez az erősebb ember az abesszini kérdést Laval francia külügyminiszterrel karöltve, kompromisszum utján kívánta megoldani. Amikor már úgy látszott, hogy megvalósult a megfelelő alap, az angol közvélemény felzúdulása elséperre állásából elgondolásával együtt. Akkoriban az átlag angol azt hitte, hogy a Nemzetek Szövetsége demokratikus szervezetével biztosíték a diktátorok hódító tervei ellen. A szigetország népet ösztönös ellenszenv töltötte el a totális államok erősödésével és terjedésével szemben. Erre, hogy nyugalmukat és fölényüket ebből az irányból érheti támadás.

1935 végén Anglia új utat és új ideális céleket látott maga előtt a genfi intézmény felkarolásában. Meg volt győződve, hogy vezető szerepét ezen keresztül biztosíthatja s a számára oly becses világébkét így szolgálhatja legjobban. Az az imperialista kisebbség, amelynek tagjai mitsem törődtek a Népszövetséggel, de annál többet a Brit Imperium összekötő utvonalaival, ez egyszer támogatják az általuk máskor kigunyolt idealistákat. Jellegzetes angol jellemény volt, hogy ellentétes elgondolásokból kiindulva, egymással dühösen harcoló felek egyszerre ugyanazt a célt szolgálták: az olasz impérium kiterjedésének megakadályozását.

Sir Samuel Hoare-nak tehát mennie kellett, mert a Népszövetségi Liga által felkeltett brit publikum azt hitte, hogy a támadó féllel folytatott minden alkudozás egyértelmű az angol ideológ elurálásával. Egyedül Nagy-Britannia nagyságába és hatalmába vetett hitük magyarázza, hogy a britek egyetlen pillanataig sem kételkedtek oly politikai sikerben, amelyet hazájuk kezdeményez a kontinensen.

Anthony Eden 1935 decemberétől, a szankciós kampány bukásáig, Anglia hőse volt. A nagy közönség benne látta megtestesülve mindazam eredményeket, amelyeket az ideális férfiban elkövetni tud. Gyenge államot védelmezett erőssel szemben, a békét igyekezett biztosítani a harcias diktátorokkal szemben. Anglia presztizsét akarta emelni országvilág szeme előtt Eden. Előkelő családból származó, roppant arisztokratikus jelenség volt. Búszke volt az angol közönség Anthonyra, mivel tudta, hogy minden körülmények között betartja a fair play szabályait.

Csak lassan s nagy megütődéssel ébredtek rá az angolok az európai erőviszonyok eltolódására. Mert hiszen nemcsak az olaszok hódították meg Abessziniát, hanem a Harmadik Birodalom is megbirkózott „leküzdhetetlen” akadályokkal. Hitler sikeres külpolitikája azzal vált lehetővé, hogy Anglia lekötötte erejét a Földközi-tengeren Mussolinival folytatott párbajában. A spanyol kérdés volt az utolsó stáció, annak behonyítására, milyen mértékben csökkent Anglia befolyása. Olaszországi és Németországi csapatokkal, fegyverekkel és szakértőkkel segítették Franco győzelmét.

VIII. Edward lemondása s az a mód, ahogy azt a kritikus eseményt Baldwin megoldotta, elterelte az angol közvélemény figyelmét a szankciós politika bukásáról. Természetesen az angol sajtó sem foglalkozott vele a kelletténél többet. Mindazonáltal lassanként kikristályosodott az a felfogás, hogy ezután az óriási szolgálat után Mr. Baldwin visszavonulhat s olyan miniszterelnöknek kell vennie az angol államügyek vezetését, aki visszaállítja Anglia presztizsét az európai béke biztosításával.

Palesztinai hetikronika

(Az Új Kelet kiküldött munkatársától.)

A jelenlegi parlament második kormányválságra, Baldwin lemondása, tehát elsősorban belpolitikai okok miatt következett be. De a gondolkodó elemek fellélegzettek, amikor Stanley Baldwin helyére olyan ember került, akinek precíz információi és nagy stílusa elgondolási vannak az európai politikai helyzetéről. Neville Chamberlain az első pillanattól kezdve érezte környezetével és a parlamenttel, hogy új alapokra fekteti Nagy-Britannia külpolitikáját. Lord Baldwin kül politikáját nem ért s az nem érdekli. Azok, akik legjobban ismerik, hiszik, hogy ha nem a nemzetközi problémák álltak volna az események előterében, még ma is a miniszterelnöki székben ülne.

Chamberlain rendszerének első napjától kezdve a beavatottak tudták, hogy közte és Anthony Eden között idővel súlyos elvi ellentétek törnek ki. A publikum ismét ösztönösen érezte, hogy az elképzelt ideálok és a kellemetlen realitások között, a harc a miniszterelnök és a külügyminiszter személyében jelenik meg. Lélegzetviasszafojtva várták, mi történik.

Amennyire történelmi tény, hogy a Hoare-Laval-egyezmény idejében az angol közvélemény a brit kormány politikájának megváltoztatására bírta, éppen ugy történelmi tény, hogy Chamberlain uralomra jutása óta ő vezeti az angol publikumot. Minden sajkdhuzását úgy készíti elő, hogy annak elfogadtatása keilően biztosítva legyen. A Chamberlain-Mussolini levelezés óta, amelyről Eden csak utólag szerzett értesülést, egymást követték hasonló incidensek. A miniszterelnök óvatosan puhatolta a terepet. Amikor megérezte, hogy Anglia nagy többsége mögötte áll az Olaszországgal való kiegyezés kérdésében, olyan helyzetbe hozta Anthony Edent, hogy azzal lemondásra kényszerítette.

Ez az alkalom valóban kabinet-krízis volt. Huszonegy órában keresztül úgy látszott, mintha Edennel együtt a brit kabinet négy más tagja is letenné hivatalát. Vagyis meg volt a lehetőség arra, hogy az egész háborút viselt csoport elhagyja Chamberlaint. Ha ez bekövetkezett volna, igen kétséges, vajjon a miniszterelnök tarthatta-e volna magát. De miután Neville Chamberlain többórás beszédében megmagyarázta álláspontját, változó politikai terveit, megvilágította az Eden-politika veszélyeit, a miniszterek megdögltek magukat. Megmaradtak Chamberlain mellett. Anglia szempontjából olyan súlyosnak ítélték meg a helyzetet, hogy személyes kérdéseiktől el kellett tekinteniük.

Voltak olyan lelkes Eden-követők, akik azt remélték, hogy 1933 februárjában hasonló felzudulás lesz Eden mellett, mint volt 1935 decemberében. Annál is inkább hitték ezt, mert hisz néhány nappal a válság előtt Eden Birminghamban mondott beszédét a Young Imperialist League előtt. Utána a fiatal konzervatívok ezrei leirhatatlan lelkesedéssel ünnepeiték. Ez azonban csak az ifjúság volt. A nyugodt, megdöglött, átlag angolok nem voltak hajlandók mellette lándzást törni. Ok érezték, hogy Neville Chamberlain „jobban játszik” a dikátorok ellen. Látták, hogy Neville realizmusa két dolgot jelent: a mult veszteségeinek elkönyvelését, s az ország erejének kifejlesztését felfegyverkezéssel és új barátok szerzésével. Ezzel a politikával egyrészt időt lehet nyerni, másrészt a jövőben elmondhatja — ha nem sikerülne —, hogy Anglia mindent megtett a béke biztosítására.

Ha az angol publikum sok-sok tagja nem tudná ilyen pontosan megmagyarázni, miért bízik Chamberlain-ben, azt legalább is mindenkori elhízi, legadázabb személyes ellenfeleit is beleértve, hogy igen nagy és nehéz feladattal kell megbirkóznia. Ezért hajlandók neki időt és nyugalmat biztosítani.

A legutóbbi angol kormányválság élénk bizonyítéka az angol közvélemény felébredésének és eltökéltségének. Már régen híre járt, hogy az angol légi haderő nem olyan, mint aminőnek lennie kellene. Egyrészt — így mondták a kritikusok — nincs elég első vonalú repülőgép; másrészt a léghátró intézmények nem érnek semmit; harmadsorban a légügyi minisztériumban rendtelenség van; negyedsorban a legújabbban épített bombavető gépek hibásak stb. Eddig senki sem vette ezeket a híreket komolyan, mert senki nem számított háborus lehetőséggel. Most azonban egy napról a másikra oly felháborodás vett erőt az angol honatyákon, hogy egy a légügyi miniszternek, lord Swinton-nak, mint államtitkárnak, Colonel Muirhead-nek mennie kellett. A publikum új embereket akart a legfontosabb minisztérium élén látni.

1936-ban mondta Baldwin: „Két esztendő telik el, amíg az angol közönség meggyőződik a felfegyverkezés szükségességéről.” Ez pontosan bekövetkezett. Ma az átlag angol azért támogatja a kormányt, hogy az gondoskodjék biztonságáról gyors tempóban. Mert ha a nyugodt, önmagában bizó, rémhírekkel nem törődő angol publikumot sikerül felizgatni, s valamely külpolitikai kérdésben állásfoglalásra bírni, akkor Anglia népe kész azért minden erőfeszítésre.

Tel-Aviv, május 25. Ennek az országnak a társadalmi a kezdetek és a végletek társadalmi. A szociális probléma természetesen ugyanolyan módon jelentkezik, mint másutt: itt azonban valami különös ízt kap, a palesztinai sajátosság kapcsolódik hozzá és ezért egyénibb, szokatlanabb, mint más hasonló kultúrfoku országban. A társadalom belső bajai és gondjai nem törpülnek el a világrengető problémák mellett. Éppolyan fontos a munkanélküliség tel-avivi felvonulása, mint a német csapatösszevonás a csehszlovák határon.

A narancsperit lezajlott. Szenzációs szöszönya volt az idein a narancstermelésnek Bőséges haszonnal zárult az üzletév. Sok volt a munka. A krízis utolsó hónapjaiban fellépő munkanélküliség egyik levezetője volt a narancsszüret és a ládapakkolás révén nyílt sok munkaalkalom. Most ennek vége és a gazdasági élet természetesen munkaalkalmi mellett ma már nincs más, mint közmunka, a munkanélküliség ideiglenes lecsapolására.

Ez magyarázza meg, miért vonult fel Tel-Aviv utcáin a néhány száz munkanélküli a városháza épülete elé. A munkanélküliek kiadottsága munkát követelt. Kielégítő válasz hiányában erre vagy hetven főnyi csoport beszállította magát a városházába. „Parancsoljanak helyetfoglalni!” — invitálja őket Rokéach polgármester és a munkanélküliek két napig, — míg a Hisztadruth iskolát vegyék fel a Tel-Aviv városának költségvetésébe. A város vezetősége között a tárgyalások lezajlottak, — ott trónoltak a városháza épületében. A város pedig a félmillió közmunkáiba egyre több munkanélkülit igyekszik bekapcsolni.

Az ország különböző pontjain is megismétlődött a munkásság felvonulása. Egyes kolóniákon a mezőgazdasági munkásság tüntetett a községházák előtt. Néhány helyen a rendőrség beavatkozására került sor. Letartóztatások nem történtek.

A tel-avivi tanács munkáját már komolyan veszélyezteti a munkás frakció és a tanács közötti harc. A tanács 15 tagjából 7 munkáspárti, nyolc pedig a különböző polgári alakulatok választotta. A harc újra a Hisztadruth iskolái miatt robbant ki. Az egyik munkás-tanácsos indítványt nyújtott be, hogy a Hisztadruth iskolát vegyék fel a Tel-Aviv városának költségvetésébe. Az indítványhoz hozzászólt Mussa Chelouche volt polgármester is, aki azzal a feltétellel, ha az iskolák a május elsejét nem ünneplik meg, hajlandó volt az indítványt támogatni. Miután a javaslatot tevő nem volt hajlandó engedékenységre, a városi tanács nyolc szavazattal hét ellenében elvetette az indítványt. Erre a munkásság városi tanácsosai kivonultak a teremből és azóta sem vesznek részt a tanács munkájában. A kérdés körül nap nap után megindulnak a viták. A következő községi tanácsülésen a tanács felemelte a munkásiskolák városi szubvencióját. A béke azonban még nem állt helyre és a tel-avivi munkásság általános tiltakozó sztrájkjal fenyeget, ha a Hisztadruth iskolái nem kerülnek a városi költségvetésébe. Számos nyilvános gyűlés szónokai vitatták meg a problémát. Szót emelt a kérdésben a Vaad Leumi is, melynek egy előző határozata amellel szól, hogy a zsidó városi és községi tanácsok költségvetésükbe iktassák az összes szervezeti vezetést álló iskolákat. A Vaad Leumi nyilatkozata arra szorítkozik, hogy az előző határozatot most újolag nyilvánosságra hozza.

Pikáns szenzációja van Tel-Avivnak, ami széles körökben keltett nagy feltűnést. Nemrégén zajlott le csak a mészárosok hét hetes sztrájkja a husimporitörök áremelésé ellen. A sztrájkot a városi tanács és a város min-

den erkölcsi testülete is támogatta. Nem volt méltányos a husimporitörök részéről áratat emelni a válságos időben. A husiac termelte ki az újabb szenzációt is: tréfi hus került Tel-Avivban árusításra. A nem szabályszerűen levágott marhák húsát arab mészárosoknak szolták átadni a zsidó vágóhídon. Ezt a húst is csak keresztény araboknak adják el, minthogy a muzulmánok sem eszik azt az ételt, amit a zsidók tréfinek minősítettek. A rabbinátus most leleplezte, hogy az utóbbi időben ezt a húst nem araboknak adják el, hanem Tel-Avivba hozzák és a nem kóser mészárszékek árusítják. A rabbinátus évek óta harcol az ellen, hogy tréfi hus kerüljön a városba. Az újabb eset érdekességét növeli, hogy a rabbinátus által kiadott közle-

ment Avner Chelouche fogalomba. Avner és komoly pozíciók egyiké, — okon jelenik meg. Az ügy végeredőzög palesztinai ve-

a zsidó Palesztina heti probléma. zsidó életén kívül esik: az arab terro, melynek nyomása most egyre mkább az arab notabilitásokra nehezedik. Nagy megdöbbenést keltett azonban az a támadás, mely Akkó fölött a kormány egyik legértékesebb mezőgazdasági telepét érte. Az arab bandák a nagy értékű, tudományos célokat szolgáló intézetet teljesen elpusztították. A telepet arab vendőr őrizte. Ezt a pusztítás ideje alatt a banda tagjai őrzetükben tartották. A vandál pusztítás nagy felháborodást váltott ki országszerte. (—lay.)

Capitol Mozgó

Premier!
Mai kezdettel bemutatja a szezon legérdeke-
sebb témájú erkölcsdrámáját, mely csak fel-
nőtteknek van engedélyezve!

Nők az éjszakában

Főszereplő: BETTE DAVIS.

A film előtt új világhírű és legaktuálisabb világeseményekkel!

Fontos reformokat akar megvalósítani Ralea munkaügyi miniszter

Módosítják a munkaszerződésekről, a jogiszemélyiségekről és a szindikátusokról szóló törvényeket

Ralea munkaügyi miniszter elnöklöte alatt a közelmúlt napokban értekezletet tartottak a munkaügyi vezérfelügyelők. A tanácskozások során számos nagyjelentőségű tervet vitattak meg.

Ralea miniszter nagyszabású tervet dolgozott ki, amellyel számos időszeri, sok esetben égetővé vált kérdést kíván megoldani. Ezek között szerepel a nyolc órai munkaidőnek a magántisztviselőkre való kiterjesztése. A munkaidőt szabályozó törvény 2. szakasza értelmében ennek a törvénynek intézkedései egyaránt vonatkoznak az ipari és kereskedelmi vállalatokra, kivéve a második fejezet intézkedését, amely törvénybe iktatta a nyolcórás munkaidőt. Ez eddig csak az iparvállalatokra volt kötelező. Ugyanez a szakasz mondja ki azonban azt is, hogy a munkaügyi tanács véleményének meghallgatása után a kötelező nyolcórás munkaidőt más vállalkozásokra is kiterjesztik. A miniszter most azzal a tervvel foglalkozik, hogy a magántisztviselőkre, tehát az irodai alkalmazottakra is kiterjessze a nyolc órai munkaidőt.

Ugyancsak a magántisztviselők egy régi kívánságát teljesíti majd az az intézkedés, amellyel a munkaszerződésekről szóló törvényt módosítják. Jelenleg ugyanis az a helyzet, hogy a munkaadó — ha a törvényes felmondási időt alkalmazottjának megadja — bármikor felmondhat. Sok panasz merült fel, hogy ezzel a joggal sokszor visszaélnék és a felmondást azért eszközölik, hogy a tisztviselő szolgálati idejét megszakítsák és ezáltal kevesebb felmondási időre legyen joga. Az új törvényes szabályozással módot adnak arra, hogy az alkalmazott a felmondás indoklását kérje a munkaadótól és a bíróság állapítsa meg, hogy az ok komoly volt, vagy pedig nem.

Beható tanulmány tárgyává teszi a miniszter a fizetések kérdését és főképpen azt akarja megállapítani, hogy az egyes foglalkozási ágakban a munkások megkeresik-e a létminimumot.

Módosul valószínűleg a vasárnapi munkaszünetéről szóló törvény is és azon olyan változtatásokat hoznak, amelyeket a gyakorlati élet megkíván. Összhangba akarják hozni a közönség érdekeit az alkalmazottak érdekeivel. Ezzel kapcsolatban merült fel a borbélyok vasárnap délelőtti nyitvatartásának kérdése. A gyakorlat ugyanis az, hogy a borbély, aki vasárnap délelőtt a törvényes tilalom miatt nem tud műhelyében dolgozni, vendégét lakásán keresi fel. Ez is tilos lenne ugyan, ellenőrzése azonban rendkívül nehézkes és

eredményekre nem vezethet. Így tehát nem lehetetlen, hogy engedélyezik majd a borbélyműhelyek vasárnap délelőtti való nyitvatartását.

Az új alkotmány szellemében jár el a minisztérium akkor, amikor módosítja majd a jogi személyekről és szindikátusokról szóló törvényt. Ezzel azt akarja elérni, hogy az egyes szakmák komoly képviselőkkel jussanak, másrészt pedig csak azok a szindikátusok és jogi személyiségek létezhesseken, amelyek tényleges munkát fejtenek ki. Ez a módosítás nagymértékben segíti majd elő a különböző szakmák érdekképviselését.

Hosszu idő óta fekvő betegek a természetes „Ferenc József” keserűvizet nagyon szívesen isszák és annak gyors, biztos és mindig kellemes hashajtó hatását általánosan dicselik. Kérdezze meg orvosát.

Ipari és kereskedelmi vegyészeti. Dubovitz (Haskó) új könyve, számos képpel, kötet 132 lei. Rosner: Ipari és kozmetikai vegyészeti fve 119 lei. Varró: Arc- és testápolás gyógynövényekkel 119 lei. Varró: Gyógynövények gyakorlati könyve fve 198 lei, kve 264 lei, stb. Lepageál Cluj. Postán utánvétellel. Kérjen teljes szakjegyzéket, közölve szakot és nyelvet.

A XXI. kongresszus dönt a zsidó nép sorsáról

השקל
השקל

Váltsátok meg a sékelt

JEGYZEMEGE PENGE

OKAVA

IDEÁLIS BOROTVA PENGE

Romániai vezérképviselő:
Bucuresti, B-dul Domnului, 3. Tel. 505.32

A szudetanén

Prága, május 25. lein vezetése alatt Prágában ugyan lépni a zsidókkal közel egymillió a német és ez ser addig a szudeta-nort fejt ki, ame metországi zsidó „Hitler ante por nösen a zsidó kere felemíteni. A rés leteit azzal a meg hogy „különben nap...” Számos a zsidók nevétség vállalkozásaitk é re. Ez az eladási németországi és kalmával történe leni bojkottot bojk kal és az üzletek viszik keresztül. nemcsupán a zsidó vállalatokra is bojkott még erős dalmi életben.

A választások cseh pártok is, ma ta pártja, Stribrn Kramars pártja a szavakat. A Stribrn lapok „zsidó tök valóságban csupá lakosú vidékről történt transzferá „szenzációs jelent lennek meg kiabá oldalain, s végül lyást gyakorolnak antiszemitizmustó cákán, a villamos szédtema.

A Stribrn sajtó hek szemére vetik kor, amikor néma képpen „németesít Henlein-sajtó a „szlovákosító ma szerintük a zsidók pagandát fejtenek rületeken, a cseh dekében.

A zsidóellenesség elszörva beleszólr álló pártok lapja itélhető közvetlen agrárpárti Vees Goldstein és Kai

Végre a sváb és r „NE INSECTICID

NEOTOX

Mentse meg től „MOL által. Egy zónra elég. Kapható: Gyógyváltzertára

A Henlein-ügy másik oldala

A szudetanémelek kiterjedt antiszemita agitációt indítottak be Csehszlovákiában

Prága, május 25. Míg a Konrad Henlein vezetése alatt álló szudeta-német párt Prágában ugyan óvakodik agresszíven fellépni a zsidókkal szemben — Prágában a közel egymillió lakos közül csak 45 ezer a német és ez sem mind Henlein-párti — addig a szudeta-német területen olyan terrort fejt ki, amely alig különbözik a németországi zsidóellenes magatartástól. „Hitler ante portas“ fenyegetéssel különösen a zsidó kereskedőket próbálják megfélemlíteni. A részletfizetési ügyletek részleteit azzal a megjegyzéssel tartják vissza, hogy „különben is már nincs messze a nap...“ Számos szudeta-német városban a zsidók nevelésére áron kótyavégvélnek elvállalásait és vonulnak cseh területre. Ez az eladási pánik nagyon hasonlít a németországi és ausztriai „árjásítás“ alkalmával történtekhez. A zsidó üzletek elleni bojkottot bojkott-örsegekkel, plakátokkal és az üzletre akasztott felirásokkal viszik keresztül. Mindenesetre ez a bojkott nemcsak a zsidó boltokra, hanem a cseh vállalatokra is kiterjed. A zsidóellenes bojkott még erősebben érezhető a társadalmi életben.

A választások folyamán a jobboldali cseh pártok is, mint például Gajda fasista pártja, Stribrny nemzeti csoportja és Kramars pártja adtak ki antiszemita jelzéseket. A Stribrny pártjához közel álló lapok „zsidó tökemekenítésről“ írnak. A valóságban csupán a zsidó tökének német lakosú vidékről cseh lakosságú vidékre történő transzferálásáról van szó. Az ilyen „szenciós jelentések“ napról-napra jelennek meg kiabáló betűkkel a lapok első oldalain, s végül olyan körökre is befolyást gyakorolnak, akik távol állnak az antiszemizmustól. A zsidókérdés az utcákon, a villamosokon, stb. állandó beszédtema.

A Stribrny sajtó által befolyásolt cseh szeméret vetik a zsidóknak, hogy akkor, amikor németül beszélnek, tulajdonképpen „németesítenek“. Ugyanakkor a Henlein-sajtó a zsidók „csehesítő“ és „szlovákosító machinációjáról“ írnak, mert szerintük a zsidók azok, akik újabb propagandát fejtenek ki cseh és szlovák területeken, a cseh, illetve szlovák nyelv érdekében.

A zsidóellenesség ez általános kórusában elsősorva beleszólnak a kormányhoz közel álló pártok lapjai is. Szimpotikusnak ítéltető közvetlenül a választások előtt az agrárpárti Vecser támadása dr. Angeio Goldstein és Kain Kugel zsidó parlamentárisok ellen.

Végre biztos szer a sváb és ruszlibogarak ellen

NEOTOX
INSECTICID; CUTIA LEI: 18

Mentse meg ruháit a molyoktól „MOLITOX“ használata által. Egy doboz egész szeszonzonra elég. Ára 15 és 25 lei. Kapható: Gyógyszertárakban, drogueriákban, Hátszertárakban és szaküzletekben.

képviselőik ellen. Mindenesetre a lapot elköszözték.

A Selbstwer című német lap egyik legutóbbi számában rámutatott arra, hogy egy csomó párt, amely azelőtt zsidó jelölteket állított fel, ezuttal számolt a helyzettel és a zsidókat olyan helyeken jelöl-

Hogyan indokolja a minisztertanács a halálbüntetés bevezetését

Bucuresti, május 25. A minisztertanács napló a következő jelentéssel kíséri a halálbüntetés bevezetését. Miniszter urak! Az utóbbi időben meg lehetett állapítani számos halállal fenyegető levél terjesztését, amelyek a katonai törvényszékek tagjainak és az államrend biztosítására kijelölt személyeknek voltak címezve. Ezek a megismétlődő akciók veszélyes szellem megerősödésére mutattak. Minthogy pedig nagyszámú titkos bűjtogató is működik, ezeket a jelenségeket komolyan fenyegető természetűeknek kellett minősíteni, annál is inkább, mert a múltbeli tapasztalatok bizonyították, hogy ez a kiegyensúlyozatlan szellem valóban könnyen átcsapathat tényekbe is. Ezeknek a bűncselekményeknek megtorlására vezetjük be tehát az alkotmány szellemében a halál-

te, ahol a párt esély nélkül indult, vagy pedig teljesen zsidómentes listával ment a választási küzdelembe. A hangulatra az is jellemző, hogy például a prágai szociáldemokrata listán egy nemzsidó, akinek az a „pechje“, hogy Picknek hívják, a lapokban nyilatkozni volt kénytelen a „gyanúsítás“ ellen, keresztény cseh munkáscsaládból való származását igazolva.

A prágai német egyetemen természetesen magas foku Henlein-hangulat tapasztalható, Előadások közben az előadótermekben antiszemita karrikaturákkal ellátott cédulákat dobálnak, amelyeken a prágai főiskolai hallgatóság szerepel aláíróként. A professzorokat a hallgatók felémelt karral üdvözlik és pár professzor ugyanígy köszön vissza.

büntetését. A minisztertanács fenntartja magának a jogot, hogy meghatározza ennek a főbenjáró megtorlásnak alkalmazási szükségességét. Az ilyen büntetésnek a bevezetése ugyanis hatásos eszköznek bizonyul mindennemű agitációval szemben. Ezeket a büntetéseket a jövőben a rendelkezésnek a hivatalos lapban való megjelenés utáni eseteknél fogják alkalmazni. A jelentés a továbbiakban hangsúlyozza, hogy a minisztertanács egyévi időpontra látja szükségessé a halálbüntetés alkalmazását. A helyettes miniszterelnök és nemzetvédelmi miniszter: Argheeseanu tábornok, Iamandi igazságügy-miniszter és Calinescu belügyminiszter írták alá a javaslatot, a minisztertanácsnak a tervezetet elfogadásra ajánlva, ami mint tegnap jelentettük, meg is történt.

Malcolm Macdonald az új gyarmatügyi miniszter

A berlini Jüdische Rundschau, a német zsidóság vezető orgánuma írja az új angol gyarmatügyi miniszterrel a következőket:

Az angol kabinet átalakítása többek közt szükségessé tette a gyarmatügyi hivatal új vezető alá való rendelését is. A választás a 37 éves, máris rendkívül politikai sikerekre visszatekintő Malcolm Macdonaldra esett. Malcolm Macdonald eddig a dominiumok minisztériuma élén állott, ahol politikailag igen jelentékeny munkát végzett az Írországgal kötött egyezmény során. Új hatáskörében Malcolm Macdonald nem csekélyebb feladatokat vett át, ezek közül elsősorban az időszaki Palesztina-kérdés emelkedik ki. Mindenesetre Malcolm Macdonald ismeri a kérdést, 1935 folyamán egy ízben rövid ideig már vezette a gyarmatügyi minisztériumot, mielőtt átvette a dominiumok minisztériumát.

Malcolm Macdonald neve ugyanúgy, mint atyjáé, a nemrégiben elhalt Ramsay Macdonaldé, Palesztina történetével szorosán összefonódott. 1930-ban az ugynevezett Pasfield-Fehér Könyv megjelenése után, amit zsidó részről éles támadásnak tekintettek a zsidók palesztinai helyzeté ellen, Arthur Henderson elnökletével, aki akkoriban a külügyminiszter volt, kormánybizottság ült össze a kormány és a Jewish Agency közt kitört konfliktus elintézésére. Malcolm Macdonald ennek a bizottságnak a titkára volt s a megegyezés létrehozásában kiemelkedő szerepet játszott. A tárgyalások eredménye az 1931. február 14-i kelettel dr. Weizmannhoz intézett Macdonald-levél volt, amit az angol parlament is elfogadott. A levél, mint ismeretes, a bevándorlás és a földvásárlás kérdését szabályozza.

Malcolm Macdonald a palesztinai zsidó munkával szemben sohasem titkoltá rokonszenvét. Amidőn első ízben volt gyarmatügyi miniszter az Anglo Palestinean Club egy tiszteletére rendezett londoni bankettjén többek közt a következőket mondta:

— Örülünk, hogy részünk lehet ebben a munkában. Minden szándékunk e munka

jó lefolytatása. Egyáltalán nem célunk egy tessék-lássák módra felépített zsidó nemzeti otthon. Mindenkép biztosak akarunk lenni afelől, hogy az új otthon szilárd alapokra épül. Az új állam növekedése közben állandóan annak az érzésnek elérésére kell törekedni hogy biztosítottak tudjunk ellenálló képességgel, ha gáncsvetés éri, s mindaddig a legnagyobb figyelemmel kísérjük ezt a munkát, amíg egy szép napon elkészül. Nagyon helyes, hogy vannak zsidók, akik az új ország épülésén dolgoznak. Egyáltalán ne csodálkozzunk azon, amit a zsidók Palesztinában teljesítenek, mert ebben áll a zsidó géniusz lívatása. A zsidó géniusz híre az emberek jólétéért való erkölcsi gondoskodás terén ugyanolyan magas, mint a brit géniuszé az anyagi jólétért folytatott munkában. A zsidó nemzeti otthon építése mögött álló ösztönzés nagy szellemi természetű ösztönzés. Gondoskodjunk mindannyian arról, hogy ez az ösztönzés minél kitartóbban tevékenykedjék.

Közben Palesztinában számos változás történt s ez a gáncsvetés, amire Malcolm Macdonald idézett beszédében célozott, meg történt. Viszont az is kiderül, hogy minden nehézség ellenére a zsidó építés ellenállónak bizonyult. Az új gyarmatügyi miniszter megoldható feladatai között első sorban áll a Palesztina-kérdés megoldása. Semmi okunk sincs feltételezni, hogy Malcolm Macdonald eltér elődje, Ormsby Gore vonalától, amely tudvalevőleg zsidó állam teremtését célozza Palesztina egy részében. Malcolm Macdonald ezt az álláspontot nyilván ugyanazzal az intenzitással képviseli majd az angol kabinetben, mint elődje.

Ormsby Gore visszalépése olyan férfinek a visszavonulását jelenti az angol politika első vonalából, aki a háború óta hí barátja volt a zsidó ügynek. Ha Ormsby Gore most az angol felsőháza vonul, úgy bizonyára ott is alkalma lesz ehhez a kérdéshez állást foglalni, hisz semmiképp sem tételizhető fel, hogy politikai pályafutását a főrendi méltóság elnyerésével lezárta.

20 *cigaretta...*

...naponta és mégis a fogaim ragyogó fehérek és egészségesek. Miért? Mert NIVEA-fogpaszttal tisztítom. A dohányzók ezt jól tudják és ezért mindig csak NIVEA-t használnak.

Az angol kormány egyéb változásai közül bennünket lord Winterton, a helyettes légügyi miniszter visszalépése érdekel még. Lord Winterton azonban, mint a Lancaster grófság kancellárja, tagja maradt továbbra is a kormányoknak. Lord Winterton az angol parlamentnek ama csoportjához tartozik, akik rokonszenveznek az arabokkal.

Bacilusháboru

A nagy fegyverkezésben erről sem feledkeznek meg. Nemcsak tankokat, repülőgépeket, páncélos cirkálókat és gépfegyvereket gyártanak éjjel-nappal, hanem bacilusokat is. Világos, levegős vegyi laboratóriumokban kis fiolákban szintelen folyadékokat őriznek és minden három-négy hónapban megvizsgálják, hogy friss állapotban van-e, nem szükséges-e eldobni és újat önteni a helyébe, nehogy alkalmazás esetén hatástalan legyen. A jól ledugaszolt üvegesüvegekben tifusz, kolera, pestis, vérhas és egyéb fertőző betegség bacilusa van, amit a jövő totális háborújában használnak a hadviselők. A totális háboru elmélete szerint nemcsak az a fontos, hogy a fronton levő katonákat megöljék, hanem, hogy a mögöttes országban is pusztítsák a városokat és falvakat. Az is rendkívül hatásos, hogy a nőket és a gyermekeket is a másvilágra küldik, mert ezzel csökken a fronton harcoló erkölcsi ereje. Például az a katona, aki értesítést kap, hogy felesége, gyermeke, apja és anyja otthon kolerában egy napon meghalt nem fog olyan lelkesedéssel küzdeni, mint eddig küzdött. Az otthoniaknak az elintézésére szolgál a bacilushadjárát. Alapjában véve könnyű az eljárási mód. Az ellenséges ügynök néhány üvegeske kolera-bacilust beleszóppent a városi vízvezeték egyik csövébe. A víz viszi a mérget és aki iszik belőle, az megbetegszik. És miután vizet mindenki iszik, tehát mindenki megbetegszik. Lehet közkutba is csöppenteni kolerát, esetleg tifuszt, mert a közkutakból is sokan szoktak inni. Jól bevált módszer patkányokat beoitani pestissel, ezek a kis állatok könnyen és nyorsan terjesztik a ragályt. Egy német szaklap arról értekezik, hogy bolhákat meg poloskákat is lehet preparálni bacilusokkal és ezek is terjesztik a betegséget. Ezeknél „legjobb“ a tüdőpestis-el dolgozni, mert a kis férgek kiválóan alkalmazhatók. Amikor az ember ilyen híreket olvas, átfut a hátán a hideg. Gránát, srappell, puska, mérgező, kolera, tifusz és pestis bacilus. Minden eszközt igénybe lehet venni, hogy megöljék az embert, nem kimélve aggot, csecsemőt és asszonyt sem. Az a szaklap, amelyik erről ír, azt is megjegyzi, hogy a bacilus-háboru rendkívül olcsó, mert a „nyersanyag“ potom pénzbe kerül. A legszörnyűbb az, hogy emberek meggyilkolásáról ilyen hidegen és szakszerűen tárgyalnak tudományos szaklapok.

Ma, csütörtökön a ROYAL színházban a szezon legkiemelkedőbb filmesemlékének bemutatója:

ROBINSON CRUSOE

a rejtelmek szigetén. 2 részben, 20 felvonás. Izgalmas hajszja a levegőben szárazföldön és tengeren. Főszerepekben: MALA és LOTUS, REX a csodáló és BUCK a csodakutya. Előtte Híradó színes és fekete MICKY MAUS. Előadások kezdete: 3.20, 5.20, 7.20 és 9.30.

Új zsidó földvásárlások Ber-Seba környékén

A Palestine Land Development Company a napokban földvásárlási tranzakciót bonyolított le, mely által 9000 dunam föld Ber-Seba területén zsidó tulajdonba ment át. A terület egy vásárló csoport nevében bonyolították le, melynek élén Mose Smilansky áll. A Palestina Land Development Company több földvásárlást eszközölt már ezen a területen. Az új földvásárlás a zsidó földtulajdon ezen a vidéken 59.000 dunamra nagyobbitotta meg. A nehézségek, melyek az ezen a területen megváltandó földekkel kapcsolatban felmerültek, különösen az 1936. évi zavargások óta jelentősen fokozódtak, mert a volt jeru-

zsálemi mufti erős zsidóellenes propagandát fejtett ki és gyűlések keretében az arab törzsek vezetőihez többször intézett felszólítást, hogy talpalatnyi földet sem adjanak el zsidóknak. Az arab sajtóban is hasonló propagandát fejtettek ki. A palesztinai kormány hosszabb idő óta különböző kufurásokat eszközölt Ber Seba vidékén. Ezeket a kísérleteket rövid idővel ezelőtt újra megkezdte és állítólag pozitív eredményeket ért el. Amennyiben ez a jelentős beigazolódnak, úgy ez ennek a területnek fejlődésére nagyon kedvező kihatással volna.

Nem kell külföldre menni
BIXAD Románia Karlsbadja
Gyomor-, vese- és hólyagbántalmaknál, gyógyhatása világhírű.
Gyönyörű felvétel, fenyvesek között. Junius 1-től nyitva.
Prospektust küld kívánatra: **Directoriunea Băilor BIXAD, jud. SATU-MARE.**

KÖZGAZDASÁG

Csak az indokolatlan drágítások ellen fog fellépni az ár-szabályozó bizottság

A négy szakbizottság, amelyeket az árak szabályozása érdekében létesített a kormány, most tartotta meg első értekezését D. Constantinescu nemzetgazdasági miniszter elnökletével. Az értekezleten a miniszter beszédet tartott a bizottságok feladatáról. Egymás után minden árucikk forgalmi árát szét kell szedniük — mondotta a miniszter — hogy megállapítsuk, nincs-e indokolatlan

áremeléssel dolgunk. Ahol az árakat reálisnak találjuk, ott a bizottság szerepe véget ért. Ahol viszont uszorit tapasztalunk, ott azonnal meg kell keresnünk a megfelelő ellenintézkedéseket. Az értekezlet után a miniszter hosszabb megbeszélést folytatott a szakbizottságok titkáraival, akikkel ismertette a gyakorlati munka megkezdésére vonatkozó utasításait.

Az Anschluss következtében módosítják a román-német fizetési egyezményt

Ausztria bekebelezése változott helyzetet teremtett azokra az államokra nézve, amelyek, mint Románia is, szoros külkereskedelmi kapcsolatban állottak Ausztriával. A német kormány fokozatosan indítja meg a tárgyalásokat új egyezmények kötése, melyeknél az Anschluss következtében beállott változásokra is tekintettel vannak. A magyar-német egyezmény megkötése után most indulnak meg a tárgyalások a román kormányral is a román bizottság pénteken utazik Berlinbe, hogy az új román-német fizetési egyezményt megvi-

tassa. A két állam között ma is fennálló egyezményt Bucurestiben írták alá 1935 május 24-én. Ezt az egyezményt kiegészítették az 1935 szeptember 7-én Berlinben, majd az 1936 szeptember 24-én Münchenben aláírt jegyzőkönyvekkel. A két ország közötti turisztikai forgalom növelése érdekében 1935 május 24-én külön megegyezés jött létre. A most meginduló tárgyalások során főleg a romániai petróleumexportőrök panaszait veszik vizsgálat tárgyává.

A kereskedelmi cégtörvény 25-ik szakaszának módosítása

Tudomására hozzuk az érdekelteknek, hogy a kereskedelmi cégtörvény 25-ik szakasza az 1938 május hó 19-én kelt 999. számú minisztertanácsi határozat következtében a következőképpen módosult:
1. szakasz. A kereskedelmi cégtörvény, mely 1252. sz. királyi dekrétummal 1931 április 7-én lett életbeléptetve, s amely 1931 április 10-én megjelenő 84. számú hivatalos közlönyben lett közzétett, a következőképpen módosul:
25. szakasz. Tilos embléma használata hirdetés táblákon (akárhán is vannak elhelyezve), leveleken, számlákon, megrendelő jegyzékre, tarifákon, prospektusokon, nyilvános hirdményeken és bármilyen más használatban, ha egyidejűleg nincs közölve látható módon a kereskedő cége is.

Ha az embléma valamilyen elnevezést tartalmaz, a kereskedelmi cég betűi legalább fél akkoraírák kell hogy legyenek, mint amilyen betűkkel az embléma írva van.
[A kereskedő köteles az összes nyomtatványain az embléma és a kereskedelmi cégen kívül a céghivatali bejegyzés számát is feltüntetni. Azok a bankok, amelyek közkereseti, vagy betéti társaságok, emblémát nem használhatnak. A cégfeliratban ezek kötelesek megjelölni, hogy banküzlettel foglalkoznak, kivéve azokat az eseteket, amelyek a banktörvény 50-51. szakaszában említettek.
Mindazok, akik a jelen szakaszban foglalt rendelkezések ellen vétnek, a kereskedelmi cégbejegyzésről szóló törvény 30-ik szakaszában foglalt büntetéssel (100.000 lejig terjedhető pénzbírság és három hónapig terjedhető elzárás) büntetendők.
II. szakasz. Azok az egyéni cégek, amelyek

banküzlettel foglalkoznak, ma is működnek, szintén a fenti I. szak. rendelkezései alá esnek mindaddig, amíg a banktörvény 63-ik szakaszában foglalt határidő le nem jár.

III. szakasz. Jelen törvény rendelkezései a hivatalos közlönyben való megjelenéstől számított (1938 május 20) husz nap múlva lépnek életbe.

A Kereskedelmi és Iparkamara Elnöksége.

Üzleti hírek

Az Electrobél belga villamosági vállalat, amelynek nagy érdekeltisége van a cluj-i villamosüzemnél és a Sorecani S. A. villamosági vállalatnál, most tartotta Brüsszelben rendes közgyűlést. Ez alkalommal az igazgatóság beszámolt arról, hogy az Electrobél tárcájában fekszik a cluj-i városi villamosmű 56.700 darab egyenként 1000 lejes részvénye és a Sorecani 90.000 darab ugyancsak 1000 lejes részvénye. A cluj-i villamosmű egyébként az elmúlt évre is 67.50 lej bruttó osztalékot fizet, míg a Sorecani az eszközölt amortizációk miatt veszteséggel zárta mérlegét.

A Sibiu Általános Takarékpénztár vezetésével megbízott hármastanácsos igazgatóság egyik tagja, Fritz Kasper dr. igazgató április elsejével nyugalmába vonult. Az intézet igazgatósága a bank vezetésében ezzel kapcsolatban átszerveztetést eszközölt. A bank vezetésével, mint vezérigazgatót, Gustav Adolf Klein dr-t, mint ügyvezető igazgatót Harry Roset bízta meg. Mindketten eddig is tagjai voltak az intézetet vezető hármastanácsnak. Robert Wagnert, az eddigi igazgatóhelyettesét, egyidejűleg igazgatóvá léptették elő.

S. A. Intreprinderile Forestiere Române poleni üzeme az általa előállított építkezési és szigetelő lemezek számára 1942 április elsejéig terjedő időre elnyerte az iparpártolási törvény kedvezményeit.

Cassa de Păstrare Gherla Cheuchis si Jur S. A. gherlai pénztárat kényszerlikvidálását rendelte el a banktanács. Felszámoló dr. Macavei gherlai ügyvéd. A likvidálás elrendelésére az adott okot, hogy a bank négy év óta nem tett eleget a banktörvény által előírt bejelentési és formai kötelezettségeinek.

Banca Agrara S. A. pénztárat konverziós egyezsége most jelent meg a hivatalos lapban. A bank fizet 5 év alatt 74.5 százalékos 1 százalékos kamattérítéssel.

A bucaresti iparkamara az érdekeit fővárosi kereskedők panaszára interveniált a bucaresti primarián, amely elrendelte az ucai és házaló szőnyegkereskedők kilitálását. Clujon hasonló akció indult meg az ucai szőnyegárusítás tiltása érdekében.

Dacia S. A. elnevezéssel 3,500.000 lej alapítókéval Bucurestiben építőanyag kereskedelmi vállalat alakult, melynek alapítója és egyik fő részvényese Cornelia P. Eremie.

A munkaügyi minisztérium rendelkezése a magán-vállalatoknál tartandó ellenőrzések ügyében

A munkaügyi minisztériumhoz panaszok érkeztek, hogy oly személyek is tartanak magánvállalatoknál vizsgálatot, akiknek erre jogosultságuk nincsen. Ezért a minisztérium elrendelte, hogy a törvényes előírások értelmében a vállalatoknál vizsgálatot kizárólag személyesen a munkaügyi felügyelő eszközölhet, tehát a munkamurai kiküldötteknek, vagy a szakmai szervezetek képviselőinek ellenőrzési joguk nincsen. Ez utóbbiak hatásköre csak arra szorítkozik, hogy a tudomásukra jutott visszaéléseket közlik a munkaügyi felügyelővel és kéri a vizsgálat megindítását. A munkaügyi felügyelő hatáskörébe tartozik annak eldöntése, hogy a kért vizsgálatot lefolytassa-e, és ebbe bevonja-e a munkakamara vagy sem. A vizsgálat tartama alatt a kamara vagy a szakmai szervezet képviselőjének nincsen joga a munkaadókhoz kérdéseket intézni, mivel ez kizárólag a munkaügyi felügyelő hatáskörébe tartozik. Más hatóságok, így a kereskedelmi és pénzügyminisztérium, valamint a repülő-alap kiküldöttjeinek vizsgálati jogát természetesen a munkaügyi minisztérium ezen rendelkezése nem érinti.

KHASANA

ajukruzs
elragadó, új nemes anyagból készült hüvelyben. Nem színtelenedik el, idő - víz - és csókálló. 6 szín — minden szépség típus számára az ideális színárnyalat.

arcpirosító

harmonikusan illik a KHASANA-ajukruzhhoz. Egy szempillantás alatt alkalmazhatja a Khasana-arcpirosítót, az arc sápadtsága eltűnt és csodálatos rózsaszínű pir ónti el arcát, amely fiatalít és előszi.

Arlejtesek

- Hadügyminisztérium, Bucuresti:** Május 28-án szabadkézéből köpeny, bluz, nadrág, sapka és lábszárvédő beszerzése. Junius 1-én árjeltes sátorvaszlon készítésére. Junius 3-án szabadkézéből sátorvaszlon s kenyérszakácsvaszlon szövése a hadügyminisztérium által adott lefonalból. Junius 7-én árjeltes chrombőr, borjubőr, blankbőr és talp beszerzésére. Junius 9-én szabadkézéből legénységi köpeny-, bluz-és nadrágszövet beszerzése.
- Caransebes városa:** Május 31-én árjeltes 100 darab villanyóra beszerzése.
- Gheorgheni városa (Cluj megye):** Május 30-án árjeltes 3,384.519 lej értékű utburkolási munkálat elvégzésére.
- Eforia Spitalelor Civile, Bucuresti:** Május 28-án árjeltes 1200 köbméter tűzifa és egyéb épületfa eladására. Hivatalos becslés 235.000 lej.
- Brasov városa:** Junius 4-én árjeltes a városi autobuszoknak szükséges gumik beszerzése.
- CFR vezérigazgatósága, Bucuresti:** Junius 4-én árjeltes 600.000 kg kárbid beszerzésére.

- Nyugalom a francia gazdasági életben.** Párizsból jelentik: Az új pénzügyi rendelkezések nyomán a gazdasági helyzetben bizonyos nyugalom állott be. A tőzsdén az árfolyamok lassan emelkedni kezdenek és az üzleti élet szilárdsága is fokozódik.
- Kolerajárvány Indiában.** Kalkuttából jelentik: Az utolsó hat hétben majdnem 35.000 ember halt meg kolerában.
- Clujon pusztít Brazíliában.** Rio de Janeiroból jelentik: Parana környékén cökön pusztított. Tizenhat ember életét veszítette, 50 megsebesült.
- Lezuhant egy amerikai utasszállító repülőgép.** Newyorkból jelentik: A clevelandi tüzoltók tíz halottat emeltek ki azon utasszállító repülőgép romjai alól, amely Clevelandból Newyorkba jövet lezuhant.

Felhívás állampolgársági ügyben a szegénysorsu zsidósághoz!

A cluj-i ortodox hitközség Tanácsadó Irodája felkéri mindazokat a Clujon lakó zsidókat, akik szegénységük miatt eddig nem tudták megszerezni állampolgársági igazoló irataikat, hogy sürgősen jelentkezzenek a Tanácsadó Irodában Clujon, Str. Gen. Berthelot 8. szám alatt, hétköznap d. u. 2-5 órák között, míg vasárnap d. e. 10-1 órák között.

Ma vallo

Nincs hazánk mint az enyémondja

Bucuresti, május 26-án tárgyalási napokozik az ellen, hogy közban meghamisítja Lassetta Gheorghiu egyik déli lap ama államiista internacional az elnököt, alkalmazás tészkeéseket a rágal Colfescu ügyvéd és csatlakoznak az ügy Dumitru ezredes a nők figyelemzetti a sönló eset megismételtávoitásával fogja. Iacobescu ügyvéd. nuznak névsorát, ah és közli egyuttal, hogy nuzkrol mond le. Ezután megkezdte Az első tanu Man Codreanu intéz kérdé Codreanu: Miért dási egyeszeséget, am különböző volt?

Maniu Gyula

Maniu: Ideológián töző. Nem hiszem, hogy két annyira ellentétes én buzgó támogatónak, mert tudom, mában és Athénben. Egyesült Allamokbar ayi fényt hozott. Codreanu hívei. En pe rancsuralomnak. B Angliával való szövete metország mellett va antiszemizmusz híve nek az üldözésnek. I választanak bennünk tunk mégis testvére az ország méltóságát és az ő pártja nació nionalizmus hívei v Codreanu urral abba állam hozza helyre. azt hiszem, hogy ker let nélkül egy nemz egy állam prosperál állandó kapcsolatra. a Korona között. Elnök: Ezzel a ké más kérdést feltann Codreanu ezután politikai küzdelmeib a pártok ellen hozozni. Maniu: Minden v teket kapott a cs szembeni magatartá Ugyéaz: A rend Codreanu: A g rendezetek birtoklás Maniu: Szokásos Codreanu: Hiszi korraldalmat akatár Maniu: Ha ezt é am volna szűz O hozzá, hogy forra ténjék. Codreanu: Mani gyalunk. Személye tárgyalásokba? Maniu: Megállap fogásaink révén el báltam megváltozt — Meglépett a p szolgalegény. A Ste lofer vállalat jele hogy reggel 10.000 szolgájukat, Ladice utóvántétel érkezett azonban több óral kezett. Először mé diczik valami baj ták, hogy délután és először a postá flvilágosítást kapt árt. Ezután jele órágen. A nyomó hogy Ladizki felv vonatra, valószínűl kött.

Maniu Gyula tanu- vallomása Codreanu perében

"Nincs hazánkban két álláspont, amely annyira különbözne, mint az enyém és Codreanué" — mondotta Maniu. Maniu elmondja a katonai törvényszék előtt a megemlékezési paktum okait

Bucuresti, május 25. A Codreanu-per harmadik tárgyalási napján Radovici ügyvéd tiltakozik az ellen, hogy egyes lapok beszámolóikban meghamisítják a tárgyalás lefolyását. Lásd a Gheorghiu védőügyvédnek tiltakozik egyik déli lap ama állítása ellen, hogy a kommunista internacionalé ügyvédje lenne és kéri az elnököt, alkalmazzon szigorú megtorló intézkedéseket a rágalmozókmal szemben. Colfescu ügyvéd és a védelem többi tagjai csatlakoznak az ügyvédnek kéréséhez. Dumitru ezredes a katonai törvényszék elnökét figyelmezteti a sajtó képviselőit, hogy hasonló eset megismétlődését az illető újságíró eltávolításával fogja megtorolni. Jacobescu ügyvéd felolvassa azoknak a tanúknak névsorát, akiknek kihallgatását kéri és közli egyúttal, hogy a védelem melyik tanújáról mond le.

Ezután megkezdtek a tanukihallgatásokat. Az első tanu Maniu Gyula, akhez maga Codreanu intéz kérdéseket.

Codreanu: Miért kötöttünk megemlékezési egyezséget, amikor felfogásunk annyira különböző volt?

Maniu Gyula tanuvallomása

Maniu: Ideológiánk valóban teljesen különböző. Nem hiszem, hogy hazánkban volna még két annyira ellentétes felfogás, mint a miénk. Én buzgó támogatója vagyok a demokráciának, mert tudom, mit tett a demokrácia Rómában és Athénben, Franciaországban és az Egyesült Államokban, amely országokra annyira fényt hozott. Codreanu és pártja a totális eszmék hívei. Én pedig ellene vagyok a parancsuradalomnak. Én a Franciaországgal és Angliával való szövetség híve vagyok. A Németország mellett van. Codreanu és pártja az antiszemizmus hívei, mi ellene vagyunk ennek az üldözésnek. De más szempontok is elválasztanak bennünket. Akkor miért harcolunk mégis testvériesen? Ugy találom, hogy az ország méltóságát meg kell védeni. Pártom és az ő pártja nacionalista. Mi az építő nacionalizmus hívei vagyunk. Megegyeztünk Codreanu urral abban a felfogásban, hogy az állam hozza helyre a nép bajait. Azonkívül azt hiszem, hogy keresztény erkölcs és becsület nélkül egy nemzet nem haladhat. Hogy egy állam prosperálhasson, én hiszem, hogy állandó kapcsolatra van szükség az ország és a Korona között.

Elnök: Ezzel a kérdéssel végeztünk. Tessék más kérdést feltenni.

Codreanu ezután megkéri Maniut, vajjon politikai küzdelmeiben nem akart-e tiltakozni a pártok ellen hozott csendőri intézkedések miatt.

Maniu: Minden választáson titkos rendelkezést kaptam a csendőrség az ellenzékkel szembeni magatartására.

Ügyész: A rend biztosítása végett.

Codreanu: A gyakorlati életben e titkos rendelkezések birtoklását árulásnak tekintik-e?

Maniu: Szükséges volt az ilyenek.

Codreanu: Hiszi Ön, hogy zendülést, vagy forradalmat akartam?

Maniu: Ha ezt észrevettem volna, nem álltam volna szóba önnel. Nem járulnék soha hozzá, hogy forradalom, vagy zendülés történjen.

Codreanu: Maniu urral külpolitikáról tárgyaltunk. Személyes érdeket vittem ebbe a tárgyalásokba?

Maniu: Megállapítottam, hogy politikai felfogásaink révén ellenfelek vagyunk. Megpróbáltam megváltoztatni az Ön elveit a külpolitikában.

— Meglépett a postára küldött pénzzel egy megalegény. A Stefan cel Mare levő Metabter vállalat jelentést tett a rendőrségnek, hogy reggel 10.000 lejfel a postára küldték az elnököt, Ladizcki Lajost, hogy ott egy utánvéttel érkezett árut kiváltson. A szolga azonban több órai távollét után nem jelentkezett. Először még azt gondolták, hogy Ladizckit valami baj érte. Mikor azonban látták, hogy délután sem jön be, gyanút fogtak és először a postán érdeklődtek. Ott azt a felvilágosítást kapták, hogy szolga ott sem volt. Ezután jelentették az esetet a rendőrségnek. A nyomozás során megállapították, hogy Ladizcki felszállt a Bucurestibe induló vonatra, valószínűleg tehát a fővárosba szökött.

litikát illetően. Nem láttam önnél személyes érdekeket fennforogni, hanem tudományos érveket.

Védelem: A légimárus mozgalmat lehet titkosnak tekinteni?

Maniu: Szembetaláltam vele magam a propaganda terén. Nyíltan tevékenykedtek és igen alaposan, talán számomra túl erőlesen.

Ügyész: Mi a véleménye, milyen következményei lettek volna az államra bel-, mint külpolitikai tekintetben, ha a vádlott átvette volna a hatalmat?

Maniu: Ha az hinném, hogy Codreanu ur politikája jót hoz az országnak, csatlakoznék hozzá. Az a tény, hogy én egy másik párt elnöke vagyok, azt jelenti, hogy más nézeteim vannak. Az a párt, amely meggyőzi a nemzet többségét, hogy az általa hirdetett út a jó, hatalomra jut. A közvélemény szuverén.

VIM

MINDENT TISZTÍT álaposan és kiméletesen

a konyha-kiöntőt is

hatalomra jut. A közvélemény szuverén.

Maniu kihallgatása ezzel véget ért. Utána Virgil Radulescu tábornokot, Sever Dant és dr. I. Cantacuzinot hallgatják ki.

A további tanukihallgatások

Ion Hagiu informatori minőségben felel az ügyész kérdéseire. Kijelenti, hogy nem tud bizonyos körrendeletekről, de látta a Codreanu által Duca és Stelescu meggyilkolására adott utasításokat. A vérszövetségek titkosak voltak.

Lezuhant repülőgéppel és szörnyethalt Athanasie pilótatábornok

BUCURESTII, május 25. Borzalmas repülőszerecséltenség történt ma Floesti közelében. Egy SET gép, amit Zaharia Stave vezetett és amelynek a fedélzetén Enescu Atanasie pilótatábornok utazott, Fuchem Jalu főtt kigyulladt és lezuhant. A repülőgép mindkét utasa meghalt. Athanasie tábornok az aeronautikai szövetség főtitkára volt. A Prahova aeroklub meglátogatására ment Ploestibe. Onnan visszatérőben érte a szerencsétlenség.

Sulyos viták várhatók a benem- avatkozási bizottságban

Oriási mennyiségű hadianyagot kaptak a köztársaságiak.
Heretéri jelentések

Londonból jelentik, hogy a „Times” szerint a köztársasági hadierők az utóbbi hetekben tekintélyes mennyiségű hadianyagot kaptak a francia határon át. Ugy látszik, mintha a szállító ócegek valamilyen oknál fogva egyre fokozódnak az iramot, mert nincs nap, hogy 40—50 teherkocsi és 20—30 vagon fegyver, muníció, ágyú, tank és repülőgép alkatrésze ne fusson át a határon, Barcelonát a legutóbbi héten valóságos nehézüteg arzenállá építették ki és a város tele van léghárító ütegekkel is. Bármennyire furcsán hangzik, de fel kell tételezni, hogy ilyen arányú fegyverbeözönlés csakis a vármhatóságok tudta és beleegyezésével történhetik. Ez esetben azonban felmerül a kérdés vajjon érdemes-e a benemavatkozás politikáját és elvét tovább folytatni, illetve fenntartani?

A párizsi L'Ordre azt a vélefényt nyilvánítja, hogy a benemavatkozási bizottságban sulyos viták lesznek. Szükség van rá, hogy Chamberlain világosan és teljes egyetértésben Bonnet-val beszéljen Mussolini és Hitler képviselőivel.

— Benemavatkozás? — teszi fel a kérdést a lap. — Ezerszer igen, de nem egyoldalulag. Itt az ideje a spanyolokra bízni Spanyolországot, ha nem akarják, hogy a háboru áttérjedjen a Pireneusokon.

A nemzetiek salamancai közleménye szerint a köztársaságiak folytatták ellentámadásaikat a katalán fronton, Trempnél és a terorniai hídfőnél. Sulyos veszteségek árán kénytelenek voltak visszavonulni. Több száz kormánykatonna holtteste fekszik a harcmezőn. A köztársaságiak vesztesége eléri a 4000-et. Hat harcikocsit romboltak szét. A nemzeti csapatok hangulata kitünő — mondja a közlemény. Több sebesült tiszt nem volt hajlandó elhagyni a harcmezőt, amíg az ütközet benem fejeződött. A területi fronton a nemzeti csa-

patok folytatják előrenyomulásukat, az ellenség minden ellenállása dacára. Elfoglalták Releion Cahezo helyiséget, ahol a köztársaságiak hétszáz embert veszítettek, Moscuereal körzetében a nemzeti erők elfoglalták a mermalei, arduhesai és renollesi állásokat. A légi harcokban 11 ellenséges gépet lőttek le.

A Havas barcelonai jelentése szerint a nemzetiek továbbra is erőteljes támadásokat intéznek a köztársaságiak vonalai ellen, de a köztársaságiak nem engednek. A kormányerők ellenállnak a nemzetiek támadásainak és ellentámadásokat vezetnek. A nemzetieknek sikerült meghódítani a kormánycsapatok állásait Sierra de Gudar és Moratilla között, de rövidesen visszavonulni voltak kénytelenek. Moscuerealla körzetében, a front közepe táján a kormánycsapatok kénytelenek voltak tért engedni a nemzetiek támadásával szemben.

Junius 7-ikén lesznek a rabbi- vizsgák Bucurestiben

A Transylvanai Banati Országos Izraelita Iroda hivatalos helyről nyert felhatalmazás alapján közli az érdekeltekkel, hogy a legközelebbi rabbi vizsgát Bucurestiben junius hó 7-én fogják megtartani és nem mint tévesen közölték, 6-ikán.

Anglia nem vezet be rendszeres őrjáratot a Jangcse- folyón

Hongkong, május 25. (Rador). Angol tengerészeti körökben cáfolják a hírt, hogy Anglia az Egyesült Államokkal és Franciaországgal együtt rendszeres őrjáratot akarna bevezetni a Jangcse folyón.

Két nagyszabású csempészést lepleztek le egy napon a halmeui vámháznál

Satunare, május 25. A halmeui vámhivatal főnöke két csempészést leplezett le. Észrevette, hogy a prága-bukuresti gyorsvonat egyik elegáns utasa: Alexandra Ada Justescu bucaresti hölgy szemmel láthatóan izgatottan várja a vámvizsgálatot. Erre fel alaposan átkutatja a bőröndjeit és két teljesen új szörmekeppet talált. Ezek után személyi motozásnak is alávetették. 10 méter selyem és 12 pár tiszta selyemharisnya volt a teste köré csavarva. A vámhivatal elkobozta a 100 ezer lej értékű csempészárut és a bucaresti urinő ellen megindította az eljárást. Másnap három gazdátlan csomagot találtak a halmeui vámtisztek a prága-bucuresti gyorsvonat egyik ütközőjén. A csomagokban 20 tucat pár selyemharisnya volt, 50 ezer lej értékben. A vonaton senki sem akarta magának elismerni az értékes árut, amelyet minden valószínűség szerint a fővárosba akartak csempészni.

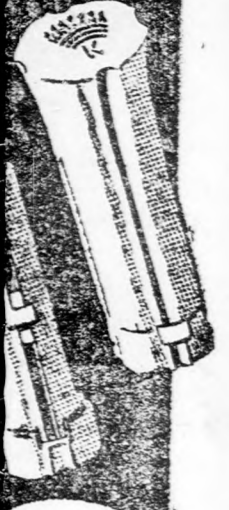
Sulyos zavargások Jamaica szigetén

London, május 25. A Jamaica szigetén levő Kingston városában sulyos zavargások voltak, amelyek során a rendőrség és a katonaság fegyverét is használta. Körülbelül 200 személy megsebesült. A zavargó lakosság több helyen gyújtogatott. A hatóságok szigorított ostromállapotot hirdettek ki, ugyanakkor pedig bizottságot is jelöltek ki, hogy vizsgálja ki a benszüllött lakosság munkaséreiméit, amelyek főokokai a zavargásoknak és próbáljon azokra megoldó orvoslást keresni. Újabb jelentések szerint a jamaikai zavargásoknak, amelyek a sziget más részein is fellángoltak, több halottja és sebesültje van.

Londonból jelentik, hogy a jamaikai polgárőrség parancsnoka fegyverbe szólította összes embereit. A sztrájkolók számos helyen rombolásokat végeznek az ültetvényeken. A város gazdasági élete teljesen megbénult.

A liceumok és gimnáziumok évvégi vizsgái

Bucuresti, május 25. A nemzeti nevelésiügyi minisztérium úgy határozott, hogy a teoretikai oktatást végző liceumok és gimnáziumok tanulói a következő tantárgyakból tegyenek évvégi vizsgát: I. osztályban: román és mennyiségtan, II. oszt.: román, francia, mennyiségtan, természettan, III. oszt.: román, francia, mennyiségtan és fizika-kémia, IV. oszt.: román, latin, francia, földrajz, természettudomány, fizika-kémia, V. oszt.: román, francia, történelem, filozófia, fizika-kémia és latin, illetve mennyiségtan.

ANNA
Z S
anyagból
szintele-
és csókálló,
épséggipus
színárnyalat.
sitó
HASANA-
lantis előtt
a - arciro-
e eltűnt és
cir önti el
es elbőjol.

Bucuresti: Május
bluz, nadrág, sap-
e. Junius 1-én ár-
e. Junius 3-án
kenyérzsákvaszon
n által adott len-
chrombör, borju-
erzésére. Junius
köpeny-, bluz-
s 31-én árlejtés
ésére.
megeye): Május
értékű utburko-
Bucuresti: Május
tüzifa és egyéb
becsülés 235.000
n árlejtés a vá-
s gumik beszer-
Bucuresti: Junius
id beszerzésére.

gazdasági életben.
szolgáti rendelke-
helyzetben bizo-
tósádon az árfo-
enek és az üzleti

Kalkultából je-
majdnem 35.000

pan. Rio de Ja-
rnyékén ciklon
életét vesztette.

utasszállító re-
k: A clevelandi
k azon utas-
l, amely Clevel-
bant.

polgár- szegény- ghoz!

Tanácsadó Iro-
njon lakó zsidó-
latt eddig nem
gársági igazoló
lentkezzenek a
Str. Gen. Bert-
nap d. u. 2-5
e. 10-1 órák

SPORT

Hetvenöt éves jubileumát ünnepli a modern angol futball

Hogy kezdődött és hol tart a brit labdarugás? Szemelvények az angol futball történetéből

London, május 25. Születésnap közeledik. A világ körülrajongott kedvence készül születésnapjára. Az ünnepeket jogosan megünnepelheti mind az öt világrész. A jubileum kedvence ma már nemcsak a kulturálmunkában népszerű, hanem meghódította Afrika trópusi vadonjait éppúgy, mint az Északi Sarkkal szomszédos jégmezőket.

Az angol hittérítő, ha utnak indulnak a kambábok közé, a biblia mellett a futballabdát viszik magukkal. Igen, a futball, mely mai modern formájában pályafutásának hetvenötödik évfordulójához érkezett.

Tulajdonképpen senki sem tudja pontosan, hol és mikor született meg a labdarugás sportja. Tulazás nélkül mondanható, hogy korunk legnépszerűbb játéka legalább is egyidős az európai civilizációval. A görögök és rómaiak fejlett testkulturájá rálátt valami olyan sportra, amely kétségtelenül már sokban hasonlított a mai labdarugáshoz. Persze szabályai már nem igen felelnek meg a Nemzetközi Labdarugó Szövetség (FIFA) mai feltételeinek. Biztos az is, hogy a brit szigeteken az egész középkoron keresztül rugták a labdát. A legelőbb sporttörténetíró eddig azt állította, hogy a futballjáték mai formái csak a 19. század közepén fejlődtek ki. De ez sem igaz. Épp mostanában fedeztek fel egy svéd lapban egy érdekes leírást, melyben kétségtelenül kiderül, hogy nagyjából már 1700 körül is ugyanugy futbaloztak Angliában, mint ma.

A futballsport 1710-ben

1710-ben történt, hogy egy svéd diák angliai vándorutja alkalmával legnagyobb meglepetésére, csodálkozására, sőt némi ijedtségére is Leicester városába épp akkor érkezett, amikor a város ifjusága futballmérkőzést rendezett. Különös élményt megkapó naivitással írja le ujjoman felfedezett naplójában. Elmondja, hogy a városi rétet hatalmas embergyűri vette körül és a jámbor svédre nagy benyomást tett, hogy az egybegyűlt lakosság látszólag minden ok nélkül majd kibúj a börtölből, tapsolt, kiabált, éljenzett, vagyis úgy viselkedett, mint ahogy a mai drukkerek Londonban, vagy Bucarestben. A város két területe mérkőzött egymással labdarugásban. A két csapat 12-12 játékosból állott, mindannyian egyformán voltak öltözve, ingujjba és hosszú fehér nadrágokba.

Vérző aréna

A napló híven közli, hogy a játék már akkor is a pálya közepén kezdődött és a labdarugók szenvedélyes önfeláldozással igyekeztek, hogy a labdát az ellenfél kapujába rugják. Örömmel állapíthatjuk meg, hogy a futball két évszázad alatt mégis csak megszeliődött. Svédünk tudniillik izgatottan esetel, hogy a leicesteri játékosok letépték egymásról az inget és pár perc múltán mindannyian szörnyű módú véretek szájon és orronkon... A mérkőzés hőse ugyszólván teljesen meztelenül fejezte be a csatát. Míg ma a szép sima játékot ambicionálják, az egykori futballjátékosok arra voltak legbüszkébbek, ha toronymagasra sikerült rugniok a körülbéli emberfej nagyságu, szőrrel tömött labdát.

"Sikeres és békésen befejezett mérkőzés után a játékosok meglepedkezve sérüléseikről, együttesen kocsmába vonultak és áldomást ittak. Ezen azonban — fízi hozzá mentegődzve — nem vettem részt ezen, hanem elmondolkozva a látottakon, továbbvoglaltam".

Hetvenöt év

Mint már ebből is láthatjuk, a futball nem tartozik a haladó szellemű 19. század számos ajándéka közé. Ennek ellenére jogosan ünnepli meg ez évben a világ sporttársadalma a legnépszerűbb játék hetvenöt éves, illetve ötven esztendősi jubileumát.

1863-ban alapították meg az angol futballszövetséget és egyidejűleg kiadták a jövőrészt még ma is érvényben levő játékszabályokat. Pont 25 évvel később, tehát fél évszázad előtt megszületett az angol futballja is, melynek szervezetét és beosztását az összes futballországok átvették.

A futballbíró csak 1878-ban kapott fűtyűt

Bár a játék mai alapjai már hetvenöt év előtt nagyjából megvoltak, a futball külsőségeiben egyre változik. Így például a bírák csak 1878-ban kaptak fűtyűt. 1890-ben látják el a kapukat hálóval és 1891-ben találták ki a büntetőrúgások rendszerét.

Ne higyük azt sem hogy a játék stílusa változatlan maradt. Sőt ellenkezőleg. A futball történetiről éppúgy korszakokba osztják a futball hetvenöt esztendősi történetét, mint a historikusok a világtörténetet. 1890-ig tar-

tott a driblizés hóskora, majd kifejlesztették a passzjátékot, mely mint az angol futballtörténevezek megállapítják, olyannyira elfajult, hogy a játékosok passzolás közben a rugásról megfeledkeztek. A háboru előtti két utolsó évtized érte meg lassan a mai játéktechnikát, mely a tökéletes összjáték alap-szik, de ezen a kereten belül számtalan egymással veszekedő iskolára oszlik.

Az első profijátékosok Amikor a kontinenten még csak hallásból ismerték a labdarugást, Angliában már törvényesítették a professzionizmust. 1885-ben álltak fel szembe egymással először hivatásos játékosok.

Azonban még ezek sem mertek álmodni, hogy mi vé fejlődik a futball. Az előkelő iskolák barátságos erőpróbájából millió tőkékkel spekuláló nagyipar lett Angliában. Az angol futballklubok tízezer fontokban gondol-

kodó részvénytársaságok. A játékosokat óriási összegekért veszik és adják. Egy futballszár minden összeget megér a tőkegazdag klubnak, mivel megsokszorozza a bevételeket.

Ünnepek és szórakozás

Visszont, hogy elhalványulnak a futball arnyoldalai felbecsülhetetlen érdemeivel szemben. A futball az angolok millióit elhódította a kocsmázástól, milliók és milliók számára ünnepnapjaik legnagyobb öröme és szórakozása lett. Köztudomásu, hogy Dél-Wales és Skócia inségvidékeinek munkásai lemondanak minden más élvezetről és pennyt pennyre raknak egy esztendőn keresztül, hogy elkísérjék kedvenc csapatukat a döntő mérkőzésekre. Ezekből a lelkes tömegekből tevődik össze a nagy angol futballmeccsek százezres közönsége.

Sok minden megváltozott a futball világában, de a játék klasszikus hazája változatlanul Anglia maradt, ahol még mindig a leg-tökéletesebb technikával futbaloznak és a professzionizmus túltengése ellenére a fair play elvét megdönthetetlen törvényként tisztelik.

Hetvenöt esztendő alatt a futball lépésről lépésre meghódította a világot. Az emberiség mai élete éppúgy elképzelhetetlen nélküle, mint mondjuk a film, vagy rádió nélküli. Vajjon mit szólna mindehhez a svéd vándoridák, aki 1710-ben Leicester városából megírta az első futballtudósítást?...

SZÍNHÁZ-FILM-MŰVÉSZET

Hatodik emelet

— A mindennapi élet szimfóniája —

A Hatodik emeleten, éppúgy, mint a földszinten, apró manzárd szobákban kis emberek szeretnek, gyűlölnék, szenvednek, örülnek, vagyis: élnek az élet köznapi szabályai szerint, nagy problémák, nagy emóciók nélkül és ez az élet: a darab, Alfred Ghery darabja, a Hatodik emelet, ahová a siker, éppúgy, mint Párizsban, gyalogosan is feltalál, a drámaíró rutin listje nélkül. Mert a kitűnő francia író minden megerőltetés és lihegés nélkül viszi fel az embert a magasságba, az örök háztető alá. Egyszerűen a költői egyszerűség és emberi közvetlenség szárnyain repít bennünket és szemébe tud nézni a valóságnak.

Három felvonáson és kilenc képen keresztül a mindennapi élet valóságai tárulnak fel előttünk, s ahogyan ez a mindennapi élet kibontakozik az a legirodalmiból szempontból is rendkívül megható, szívet derítő és lenyűgöző.

A SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Junius 1, szerda este 9: Hatodik emelet. (Alfred Ghery világhírű vigjátéka, az ideit párizsi, bucaresti és budapesti évad felülmúlhatatlan sikere, a Vigzínház különleges engedélyével, párhuzamos előadásokban. Főszereplők: Beness Ilona, Erényi Böske, Fényes Alice, Szöllösy Klári, Paál Magda, Rajnai Elli, Deesy Jenő, Kovács György, Lantos Béla, Mészáros Béla, Nagy István, Rajnai Sándor, Szabados Árpád, Tóth Elek, stb. Rendező: Szabados Árpád. A színpadot az eredeti párizsi díszletek alapján készítették: Rajnai Sándor. Premierbérlet 39. szám.)

Csütörtök d. u. 6: Az utolsó fórum. (Harmadzszer.) este 9: Hatodik emelet. (Rendes bérlet 39. szám. Irodalmi bérlet 16. szám.) Péntek 9: Hatodik emelet. (Harmadzszer.) Szombat 9: Hatodik emelet. (Negyedszer.) Vasárnap d. u. 3: Láz. (Olcsó helyárakkal.) d. u. 6: Hatodik emelet. (Ötösözör.) este 9: Hatodik emelet. (Hatodzszer.) Hétfő d. u. 6: Hatodik emelet. (Hetedszer.) este 9: Az utolsó fórum. (Negyedszer.)

A BOMAN OPERA MŰSORA:

Péntek, május 27: Lohengrin. Szombat, május 28 (iskolai matiné): Hoffmann meséi.

Vasárnap, május 29 (délután): Balett matiné. Hétfő, május 30: Manon. (A Caritatea egy-sület javára.)

A CAPITOL MOZGO MŰSORA:

Nők az éjszakában. Szenzációs erkölcsdráma, csak felnőtteknek! Főszereplő: Bette Davis. A film előtt: Uj világhírő!

AZ URANIA MOZGO MŰSORA:

Ma utóljára: Párizsban szerettem belé. Szellemes vigjáték, főszerepekben: Claudette Colbert, Melvyn Douglas.

Péntek, szombat, vasárnap: Forradalmi nász. Rafael Sabatini izgalmas regényének filmváltozata, melynek cselekménye a francia forradalom idejében játszódik le. Főszerepekben: Nils Asther, Hazel Terry.

A SELECT MOZGO MŰSORA:

Édesanyám, a kisasszony. Danielle Darieux legújabb nagyszerű vigjátéka.

AZ EDISON MOZGO MŰSORA:

Programok programja: I. A terror. Edward G. Robinson szenzációs kalandorfilmje. II. Megsemmisítő kéz. Boris Karloff, Lugosi Béla legizgalmasabb grand guignol filmje. Borzalmasabb a Frankenstein-nál. III.—IV. Hírő. Micky Maus.

Jön: Koldus és királyfi.

A ROYAL MOZGO MŰSORA:

Robinson Crusoe a rejtelmek szigetén. 2 részben, 20 felvonás. Izgalmas hajszja a levegőben, szárazföldön és tengeren. Főszerepekben: Mala és Lotus, Rex, a csodáló és Buck, a csodakutya. Előtte Hírő. Előadások kezdete: 3.20, 5.20, 7.20, 9.30.

AZ OPERA MOZGO MŰSORA:

Mátó: Az első ölelés. Pazar kiállítású szerelmi történet. Fősz.: Robert Taylor és Janet Gaynor.

Jön: A véres határ. Fősz.: John Wayne, a cow-boy király.

A THALIA MOZGO MŰSORA:

Szerdától: A gyűlölet völgye. A legizgalmasabb, legszebb színes film. Fősz.: Shirley Sidney. Journal!

A MUNKAS MOZGO MŰSORA:

3, 6 és 9 órakor! Nagy kettős műsor: I. Az asszonyok bálványa. Énekes operett. Fősz.: Nino Martini, az olasz operakirálya. Partnere: Genevive Tobin II. Vagyom utánad. Társadalmi film. Fősz.: Camilla Horn. III. Journal.

Kelt Granadában. Ernst Sommer „Kelt Granadában 1492” ragyogó új regénye a Tabor soraikatnak. Előbbie: Glaeser: Hazátnok, Schalom Ach: A nagy fal, Schirokauer: Laasale, Molnár: A hitehagyott, stb. kötetje 200—400 lap, köve 158 lei Lepagenál Cluj. Kérjen teljes jegyzéket Lepageától Cluj.

Sinclair Lewis: Tékozló szülők. A Nobel-díjas írógéjabb regénye, az „Athenaeum Regénytár” új kötete. Előbbie: Maugham: Színház és Julien Green: Lewiathan kötetje, diszvásonban 119 lei. Remarque: Három bajtárs, David Pilgum: A nagy Napoleon (472 lap) kötetje diszköttve 178 lei Lepagenál Cluj. Postán utánvétellel. Kérjen teljes jegyzéket Lepageától Cluj.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legnagyobb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegű levelet csak úgy továbbítunk, ha portódíjlyeg mellékelve van.

Foto Friedmann. Speciális gyermek fényképész. Str. Regina Maria 46, I. em.

Alkatul vétel! Fa- és vashordók, fakádák jutányosan eladó. Érdeklődni: Káhn Kálmán Sighet.

Kurrens cikkben képviseletet vállalok, Ardealt és Banatot rendszeresen látogatom. Nagyobb garanciával is rendelkezem. Esetleg fix számúra is vállalom. A. Rosmann Dej, Piața Regele Carol II.

Havi 9—10.000 ezer lejt jövedelmező textil-sátor betegség miatt átadó. „Textil” jellegű a kiadóba.

Frikciós, vagy excenter prést 100 tonnást, valamint apró spindlis préseket keresünk megvételre. Brasev, cásuja postalá 79.

110 Wolts egyenlőamu quaz lámpa alig használt állapotban olcsón és sürgősen eladó. Dr. Weisz, Regele Ferdinand 2, Satu-Mare.

Csinosan butorozott szoba, fürdőszobahasználatl azonnalra kiadó. Str. Stoicescu 20, I. em.

Az egész országban bevezetett vegyipari képviseletkehez egy aktív, szorgalmas társat keresek 15.000 lej belépés lefizetése ellenében. Gyakran kell utaznia és havi keresete 500—6000 lej minimum. Csakis teljes című levelet a kiadóba kérek „Agilis” jellegű.

Lakótársnót keresek különbejáratu, fürdőszobás butorozott szobához. Decabal 51.

UJ FÜGGÖNYKELLÉKÜZLET nyílt „DER-BESÜ” név alatt a Gólya Áruház felületi emeleten. Vert csipkésöveiteink kivánt méretben készülnek. Allandó mintatereim.

Keres megyeszékhelyeken agilis garancia-képes képviseletet jó hírnevű ásványvíz terjesztésére letakattal, kereseti lehetőség havi 10—12 ezer lei. Ajánlatok „80 ezer” jellegű a kiadóba.

Keresek Transilvaniában 18 éves fiam részére kimondatlanul fenyes helyen nyaralás céljából vallásos zsidó családnál ellátást. Leveleket „Nyaralás” jellegű a kiadóba kérek.

Finonkivitelű kombinált szekrények, dígyökér ebédő, görbe teleháló, modern fotelek eladó, műasztalos, Str. Ravid 3.

Urilány lakótársnót keres csinosan butorozott szobába fürdőszoba használatl. Cim: Str. Reg. Ferdinand 25.

Utazó, rövid, kötött és diszjúrában teljesen bevezetve, garanciaképes, képviseletet keres. Megkeress: „Szorgalmas utazó” jellegű kérem.

III

GOV

Gyógyfürdőhely. N tes völgyben; erdő kellemes éghajlatot, vegőt biztosít. Jód és víz gyógyhatású felemus, köszvény, vér-visszértágulás eset fürdők, diatermia, vállanykezelések, izsfango-terápia, félfürdő. egézikük ki GO kura kitűnő hatását, zés, süritett levegő (stb. utólethetetlen krónikus nátha, a rusai, stb. kezelésénél és „Balneara”, a legmel vannak berendezészeptember 30. Prospekt: Societatea COV Str. Brezoianu 6

Óda a

Röppenj fel perc, idők milliószin kolibri-matollaid villanó fényén borult és derült tekintet

Benned az idő végtelen a mulandóság árnyában benned a Volt és a Léte az össötét szövi hom

Röppenj fel perc: benn halál-mosolyát ösörömb a Történet, mely ez benned a véget s a k

A vágy alfája s a kint te vagy, ó perc, halka mint csöppben a ten duitan kering a vén r

Te nyitod jajra ujszót az ényészetre a pon rád emlékszik csöktől s te kelted álmukból

Néha a csucs vagy, né száz örület és nyugvó áldásn s ölelésre kész semmiség vagy s még

Röppenj fel perc, kolitündéri száltán hadd hadd lassam: hogyan a fenséges, fájó, nagy

Hadd lassam, perc, be az örök sorost, mit lássz te suhanz majd ha ajkamon kiből a s

— Időjósolat: Lassan váltakozó felhőzet, de északkeletre való irány, változatlan hőmérséklettel az ország. Ma délen a fővárosban

— Razzia a bucaresti Bucarestiből jelentik: város állatovosai ügyo

— Részlet: Kasper bíboros ma délelőtt elutazott a kongresszusra. Tökös hívó van kíséretét vákiai nemzetiség kép

— Részlet: Kasper bíboros ma délelőtt elutazott a kongresszusra. Tökös hívó van kíséretét vákiai nemzetiség kép

— Részlet: Kasper bíboros ma délelőtt elutazott a kongresszusra. Tökös hívó van kíséretét vákiai nemzetiség kép

— Részlet: Kasper bíboros ma délelőtt elutazott a kongresszusra. Tökös hívó van kíséretét vákiai nemzetiség kép

— Részlet: Kasper bíboros ma délelőtt elutazott a kongresszusra. Tökös hívó van kíséretét vákiai nemzetiség kép

— Részlet: Kasper bíboros ma délelőtt elutazott a kongresszusra. Tökös hívó van kíséretét vákiai nemzetiség kép

— Részlet: Kasper bíboros ma délelőtt elutazott a kongresszusra. Tökös hívó van kíséretét vákiai nemzetiség kép

— Részlet: Kasper bíboros ma délelőtt elutazott a kongresszusra. Tökös hívó van kíséretét vákiai nemzetiség kép

— Részlet: Kasper bíboros ma délelőtt elutazott a kongresszusra. Tökös hívó van kíséretét vákiai nemzetiség kép

Kérjen

Prin
Gum
Lux

Jóminőségű

MUSORA: e. A legizgalm...

HIREK

GOVORA

Gyógyfürdőhely. Nedvesség- és szélmentes völgyben; erdőkkel övezett fekvése kellemes éghajlatot, tiszta, pormentes levegőt biztosít. Jód és kén tartalmú ásványvize gyógyhatást fejt ki: reuma, artritisz, köszvény, vér- és bőrbajok, valamint visszártágulás eseteiben. Hidroelektrikus fürdők, diatermia, mechanoterapia, helyi villanykezelések, iszappakolások, elektro-fango-terápia, félfürdők, szénasavas fürdők, stb. egészítik ki GOVORAN az ásványvízkúra kitűnő hatását. Inhalálás, permetezés, sűrített levegő (mint Reichenhall-ban) stb. utólagos hatást fejtenek ki a krónikus nátha, a légutak száraz katarisai, stb. kezelésénél. Szállodák: „Palace“ és „Balneara“, a legmodernebb kényelemmel vannak berendezve. Szezon június 1—szeptember 30. Prospektust és árjegyzéket küld: Societatea COVORA-CALIMANESTI Str. Brezoianu 62. BUCURESTI.

Óda a perchez

Röppenj fel perc, idők erdejében milliószintű kolibri-madár, tollaid villanó fényén vén szemem borult és derült tekintete jár.

Benned az idő végtelene villog s a mulandóság árnya csap felénk, benned a Volt és a Lesz öleli egymást s az ösötét szívi homályja a fényt.

Röppenj fel perc: benned a győtrelem halál-mosolyát ösöröm kellei s a Történet, mely ezredéken számolt benned a véget s a kezdést szereli.

A vágy alfája s a kinok omegája te vagy, ó perc, halkán röppenő s mint csöppben a tenger: atomodban dűntan kering a vén mult és jövő.

Te nyitod jajra újszülöttek ajkát s az enyészetre a pontot te teszed, rád emlékszik csóktól fosztott ajkunk s te kelted álmukból a hült emlékeket.

Néha a csucs vagy, néha mélység alja, száz örület és nyugvás nyitja vagy, áldásma s ölésre készítsz egyként, semmisség vagy s mégis, jaj, mi nagy!

Röppenj fel perc, kolibri-szárnnyad tündéri szálltán hadd szálljak magam, hadd léssam: hogyan hulláznak alattunk a fenséges, fájó, nagy idő-folyam!

Hadd léssam, perc, benned és általad az örök sorsot, mit lágy szárnyad takar, hisz te suhansz majd feketén felettem, ha ajkamon kiált a sóhaj és a dal!

SALAMON LÁSZLÓ.

Időjósolat: Lassan emelkedő légnyomás, váltakozó felhőzet, délkelet felől keletre és északkeletre való irányváltoztató légáramlás, változatlan hőmérséklet, esők elektromos kisülésekkel az ország legnagyobb részeiben. Ma délen a fővárosban 22 fokot mértek.

Razzia a bucaresti élelmiszerüzletekben. Bucurestiből jelentik: Dr Radulescu, a főváros állatorvosi ügyosztályának vezetője ellenőrző körutat tett több alantasával és 111 tejcsanakot, fűszerezőket, mézszárazéket és gyümölcsáruda tulajdonost bírságot meg.

A prágai hercegek elutazott a budapesti eucharisztikus kongresszusra. Prágából jelentik: Kaspar bíboros prágai hercegeknek ma délelőtt elutazott a budapesti eucharisztikus kongresszusra. Több, mint 10.000 katolikus hívó van kíséretében mindenféle cseh-slovákiai nemzetiség képviselőiben. Elutazása előtt a bíboros nyilatkozott és kijelentette, hogy egész lelkéből reméli: a kongresszus hozzá fog járulni, mint ahogyan az egész világ óhajtja, az egész világ békéje és nyugalma létrehozásához.

Kérjen mindig

Jóminőségű és higiénikus.

Ausztriában megtöltötták minden bírálót. Bécsből jelentik: A Havas értesülése szerint Ausztria közigazgatási átszervezése alkalmából Búrcel birodalmi biztos kiáltványt intézett a keleti tartományokbeli németekhez. Többek között felhívja a kerületi vezetők figyelmét, hogy teljesítsék kötelességüket és nyújtsanak kezét mindenkinnek, aki dolgozni akar az újjáépítésben. A nemzeti közösség ellenségeinek tekintetnek mindazok, akik naponta negatív és rosszakaratu bírálót gyakorolnak. El vagyok rá határozva, — mondja Búrcel, — hogy minden eszközzel ártalmatlanná teszem ezeket az embereket. Egyidejű berlini jelentés szerint Funk nemzetgazdasági miniszter közölte, hogy intézkedéseket tett azon rendelkezések enyhítésére, amelyek a külföldi devizákra vonatkoznak a külkereskedelm támogatása érdekében.

Az idei filmszezon egyik legizgalmasabb és mégis legszebb filmjét mutatja be mátol kezdve a Thalia mozgó. Vetítésre kerül SILVYA SIDNEY legjobb színes filmje, a GYÜLÖLET VÖLGYE. Ezt a filmet mindenki meg kell nézze.

Potárca Virgil Rómában. Rómából jelentik: Potárca Virgil, volt miniszter, a mezőgazdasági kamarák szövetségének elnöke, az olasz fővárosba érkezett, hogy a mocsaras vidék kiszáritásának kérdését tanulmányozza. Alexandru Duiliu, Zamfirescu követ és Solaciu sajtótűnök megtekintették a római román iskolát. Grigore Moisil iasi egyetemi tanár a román tudományegyetemen előadást tartott. Az olasz sajtó hírt ad arról, hogy a július 1-én Velencében megnyíló művészeti kiállításon Románia is képviselteti magát.

Ügyvédi hír. Fried László ügyvéd, Oradea, Bv. Regele Ferdinand 10 szám alatt irodáját megnyitotta. Telefon: 35-90.

A bírónkri van szó. Wagner-Zellhof pompás új műve (pénz, áru, szegénység, gazdagság, stb.) rengeteg képpel, kve most még 264 lej, azután 330 lej. Heller: Közgazdasági Lexikon kve 290 lej fizve 211 lej Lepagenál Cluj. Postán utánvétellel. Kérjen jegyzéket.

SANDY

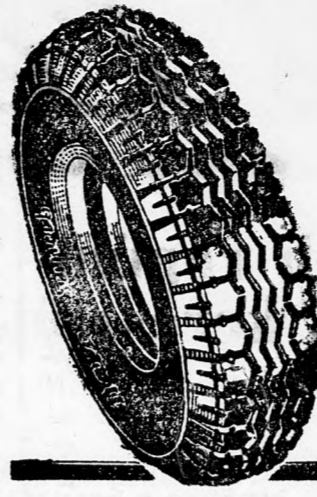
FOGPAZSTA EGÉSZSÉGES FEHÉR FOGSORT BIZTOSIT

Megállapodás az üzletek zárórája ügyében

Cluj, május 25. Heteken keresztül tartó tárgyalások után a tegnapi végre végleges megállapodás történt az üzletek nyári záróráját illetően. A kereskedelmi alkalmazottak képviselői és a főnökök kiküldöttei dr Chirila munkügyi vezérfelügyelő előtt a következő megállapodást kötötték: Fűszerszakmában délelőtt 7—1-ig és délután 4—8-ig fog tartani a nyári munkarend. Kivételt képeznek azonban a Mihai Viteazul-ter kereskedői, akik — a piacra való tekintettel — a délutáni zárórá 3—7-re módosítják.

A fűszer és élelmiszer szakmától eltekintve a többi kereskedőknel a délelőtti nyári órarend 8—1-ig, délután 4—7-ig fog tartani. A Mihai Viteazul-teri sátrak és egyéb — ide tartozó — üzletek kivételesen 3—7-ig tarthatnak nyitva, amennyiben 3—4-ig alkalmazottakat nem foglalkoztatnak. Ha azonban az ellenőrzés során ennek ellenkezője derülne ki, a tettenért kereskedő elveszti a korábbi nyitásra való jogát. A nyári zárórendszer május 24-től szeptember 15-ig fog tartani. A szállítási vállalatok nyári zárórája tekintetében ma, vagy holnap történik végleges döntés.

Előleptetése a cluji táblánál és a törvényszéken. A cluji bírói karban egy a törvényszéken, mint az ítélőtáblán jelentős változások várhatók a közeli napokban. A legfelsőbb bírói tanács ugyanis táblai tanácsosi előleptetésre javasolta Laurentiu Decusara törvényszéki elnököt, dr Puscaru Emilt a II. széklet és Richard Filipescu polgármestert, a III. széklet elnökét. Az előleptetett bírók helyébe a törvényszék és az I. széklet elnökévé Dunca Grigoret, a II. széklet elnökévé Lincz Mayer Károlyt, a III. széklet elnökévé Plesoianu Gheorghet és a IV. széklet elnökévé Vuipescu Constantint tervezik. A javaslatot legfőbb helyen elfogadták és az előleptetésekről szóló királyi dekrétum már meg is jelent a Hivatalos Lapban.

Bata

az egész világon híres név, elismert garanciája az ipari termékeknek, ujjgyártási rekordot állított fel a modern termelés legkiválóbb gummijai — pneumatikok és tömlők.

A Bata gummik vezérképviselete Romániában:

SONAP S. A. R.

Bucuresti — Str. Alex. Lahovary 14 — Telefon: 5-2684

Büntügyi zárlatot vezettek dr Papolczy László vagyonára. Satu-Mareről jelentik: Az Uj Kelet is beszámolt arról a véres éjszakáról, amely két családot döntött romba. Miklósi Antal seini műszerész italos fejjel be akart törni dr Papolczy László ügyvéd cselédjéhez. A cseléd fellármázta gazdáját, aki vadászfegyverrel a gyomrára a fiatalembert. Özv. Miklósi Gáspárné félmillió lejes kártérítési igényt indított a vizsgálati fogságban lévő ügyvéd ellen azon a címen, hogy elhunyt fiában egyetlen támaszát és kenyérgazdáját vesztette el. A vizsgálóbíró méltányolta az özvegy kérelmét és büntügyi zárlatot rendelt el a vádlott ügyvéd vagyonára 500.000 lej erejéig. Papolczy dr két szülőbirtokát és egy erőt foglalt le a bíróság Miklósiné javára. Papolczy dr egyébként, óvadték ellenében, ideiglenes szabadiabrahelyezését kérte, azzal az indokolással, hogy az eset súlyosan megviselte idejét.

Orvosi szakülés. A „Paul Ehrlich“ orvostudományi egyesület május 29-én, vasárnap délután pontosan 7 órakor tartja 116. tudományos ülését saját helyiségében, Str. Memorandului 13 alatt, a következő tárgyszorozattal: Dr Fodor Imre (Bpest): A szívverellátás zavarainak kórtana és terápiája. A tagokat az orvosvendégeket ezuton is meghívja a vezetőség.

RÁDIÓ MŰSOR

Csütörtök, május 26.

Bucuresti. 6.30: Torna, hírek, hanglemezek. 13.15: Pontos idő, kulturális közlemények, sport. 13.25: A Stanesco testvérek zenekara. Közben: 14.15: Pontos idő, időjárásjelentés, hírek. 15.20: Közlemények. 18: Gyermekek órája. 19: Pontos idő, időjárásjelentés. 19.02: A Columbia tánczenekar hangversenye. 20.40: Népdalok. 21.05: Művészeti aktualitások. 21.25: Hangverseny. 22.30: Hírek, sport. 22.45: Mandolinzene. 23.20: Hanglemezek. Budapest. 11.40: Hírek. 12: Cigányzene. 13.20: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 14.15: Hanglemezek. 17.20: Katonazene. 18.30: Nagy Izabella magyar nótákat énekel. 19.55: A rádió szalonzenekara. 22.10: Hírek. 22.35: Budapesti Hangverseny Zenekar. — 24.10: Cigányzene.

Mit hallgassunk a külföldi műsorból:

Belgrád. 21: Kétzongorás hangverseny. — 22.15: Mozart opera. London Regional. 22: Operett. 24.30: Művészletek. Luxemburg. 22.30: Szimfonikus hangverseny. Közreműködők: Francois Capoulade hegedűművész. Prága. 19.30: Rádiózenekar. Radio Paris. 21.15: Lucienne Dadiase gondolkodás hangversenye. Varsó. 18: Rádiózenekar.

Péntek, május 27.

Bucuresti. 6.30: Torna, hírek, hanglemezek. 13.15: Pontos idő, kulturális közlemények, sport. 13.25: Hanglemezek. 14.15: Pontos idő, időjárásjelentés, hírek. 14.30: Világhírű virtuozok, hanglemezek. 15.20: Közlemények, a nap eseményei. 19: Pontos idő, időjárás. — 19.17: Román gyermeknépdalok. Rádió Románia 19.40—20.10: Román népdalok. Rádió Bucuresti 19.40: Kamarazene. Mindkét adó 20.35: Operaelőadás közvetítése. A második felvonás után hírek, a harmadik felvonás után sport. 23.35: Hanglemezek. Budapest. 8: Hanglemezek. 10.10: Hírek. 13.05: Sohár Vilmos zongorázik, B. Fehér Miklós hegedül. 13.30: Hírek. 14.39: Hanglemezek. 15.35: Hírek. 17.45: Hírek. 18: A rádió szalonzenekara. 20: Cigányzene. 21: Don Pasquale. Opera. 23: Hírek. 23.20: Szalon-tűtös.

Mit hallgassunk a külföldi műsorból:

Belgrád. 22: Rádiózenekar. Poste Parisien. 21.25: Hangverseny. Radio Paris. 24: Szimfonikus hangverseny. Varsó. 21: Rádiózenekar.

AKARJA? NEM?

Akar

egy csodás holdas éjt eltölteni Cluj-tól Poianaig?

Akar

egy napfelkeltét látni a paradicsomi Jád völgyében?

Akar

egy harmatos reggelt élvezni a csodás Stána de Valen?

IGEN?

Akkor iratkozzék be a szombaton, f. hó 18-án éjjel induló kirándulásunkra. Részvételi díj tour retour 155 lej. Feliratkozások és információk:

EXCURSIA ROMANEASCA Cluj

igazgatóságánál: Str. Masaryk No. 7. Cluji főknál: Calea Reg Ferdinand 11/a. Továbbá „Orient Express“ Mezei utazási irodában Primaria épület.

EGYESÜLETI ÉLET

A Kórházegyesület és a Nőgyelet teadélutánjai. Cluji olvasóink figyelmét felhívjuk a két egyesület hölgybizottsága által minden csütörtök délután 1/2 óraorok rendezendő teadélutánra, ahol figyelmes háziasszonyok gondoskodnak arról, hogy a jelenlevők jól érezzék magukat. A két egyesület a cél érdekében is reméli és elvárja, hogy ezeket a kellemes időtöltést is jelentő délutánokat minél nagyobb számban látogassák.

A Goldmark Filharmoniai Társaság (mint az izr. hitközség kulturálisztálya) ezuton is értesíti a zenekar tagjait, hogy ma csütörtökön este rendes próbát tart, melyre a tagok feltétlen és pontos megjelenését kéri.

UJ KELET Legújabb hírek

Németország tiltakozik cseh repülőgépek német területen való keresztülrepülése miatt

(Első oldali cikkünk folytatása.)

nem ment az agressziótól. A német sajtó még mindig kitart amellett a követelése mellett, hogy a szudeta-vidéken élő németek ragaszkodnak ahhoz, hogy a rend fölött saját emberei őrökjenek. „Ezt meg kell kapniuk a szudeta-vidéknek akár van, akár nincs sikerül a külföldi intervencióknak”. Ehhez a hanghoz azonban hozzátesszi a következőket: „Berlin vár még, mert erre ígéretet tett, hogy azonban az események milyen fordulatot vesznek, az a közeljövőben válik el”.

A katonai intézkedések megszüntetését illetően a News Chronicle berlini jelentés szerint intervenció is történt a prágai kormánytól a német követ részéről.

Az olasz lapok is egyetlen mérgező elemet látnak még fennforgni a csehszlovák-német viszonyban: a csehszlovákiai katonai intézkedéseket és a vele kapcsolatos összejáratásokat.

A Manchester Guardian szerint is ma a kérdésnek ez a része áll az előtérben. A Havas ügynökség londoni tudósítója is kiemeli ezt a körülményt, amikor közli, hogy

Anglia és Franciaország szeptemberi kérésre a prágai kormányt a választások idejére életbe léptetett katonai intézkedések felfüggesztését illetően.

A csehszlovák kormány álláspontja az előbbiekkel illetően egyelőre szó sem lehet a katonai intézkedések visszavonásáról, miután a választásig az ország területén még nem történtek meg, illetve azoknak csak egyharmada zajlott le most vasárnap. A Manchester Guardian szerint a prágai kormány úgy véli, hogy helytelen lenne a csapatokat visszavonni, amikor azok jelenléte nagyban elősegítette a rend fenntartását.

A prágai kormány magatartását azonban, úgy látszik egyéb megfontolások is kiszabják.

Igaz ugyan, hogy Ossuski párizsi csehszlovák követ tegnap este Párizsba utazott, hogy közölje kormányával Franciaország és Anglia ama óhaját, amit Bonnet külügyminiszter tolmácsol, miszerint a kormány és a német kisebbség között a legrovidebb időn belül jöjjön létre a meg egyezés, ez

a meg egyezés azonban még idő kérdése. A francia sajtó majdnem egyhangúlag állapítja meg, hogy jóllehet a szolidaritás francia-angol tevékenységnek sikerült ideiglenesen a szudeta-vidék ügyét kivézetni a zsákutcából, még sok figyelemre van szükség, nehogy még egyszer odaérjünk.

Egyelőre nincs sem győzelem, sem legyőzöttség, Prága határozottan és elővigyázatosan cselekedett, Berlin elfogadta a néhány napos, vagy néhány hetes szünetet, de most inkább, mint valaha, szükséges a legnagyobb éberség.

A jólétszennyező európai kifejezhető megelégedését a Prágában és Berlinben elért angol és francia erkölcsi győzelem fölött, a békéért dolgozó erőknek azonban továbbra is mozgósítva kell maradniuk.

Hogy az előbbi éberség továbbra is aktuális, erre utalnak a folyamatban lévő diplomáciai és egyéb jellegű tárgyalások. Dierksen londoni német nagykövet és lord Halifax újabb hosszasan tanácskoztak s Hodza csehszlovák miniszterelnököt is az események további tevékenységére készítette. Hodza újból fogadta a francia és angol nagyköveteket. Eredmény:

mindenütt hangsúlyozták a tárgyalások további nehézségeit.

Ma különben úgy Prágában, mint Londonban minisztertanács tárgyalja a szudeta-német kérdést. A tárgyalás mindkét érszen valószínűleg a kérdés tovább vitelének módozataira irányulnak.

A csehszlovák-német kérdés visszhangra lett Amerikában is. Newyorki jelentés szerint

az Egyesült Államok kormányja a legnagyobb figyelemmel követi az európai helyzet alakulását, az Egyesült Államok külügyminiszterének egy ma kiadott nyilatkozata szerint. Ide tartozik még Mackenzie King kanadai miniszterelnök kamarai beszéde. A beszéd egy része azoknak szól, akik semlegeségi nyilatkozat tételét tartották szükségesnek, olyan értelemben, hogy Kanada nem hajlandó semmilyen viszályban résztvenni, amelyben Anglia is kötvé lenne, mert ez a támadó bátorítását jelentené. A kanadai miniszterelnök erre vonatkozólag kijelentette, hogy fenntartja a kapcsolatot Angliával és a többi békéért harcoló állammal. Különben Kanada racionális programot követ a nemzetvédelmet illetően.

Német lapok állítólagos cseh határsértésekről írnak

Berlin, május 25. A német lapok arról írnak, hogy újabb határsértés történt Egertől

nyugat felé vette útját és a határtól hét kilométert meg száz méter magasságban, majd dél-nyugatra vette útját és a határtól hét kilométernyire tünt fel ismét. Ezen a katonaságmenetes vidéken — írják a német lapok, — nyugat felé vándorolt ki a cseh katonai repülőgépek megjelenése.

A szudeta-német határ egy másik pontján kétszáz méter magasságban jelent meg egy cseh katonai repülőgép, amely állítólag lefényképezte a német gátépítéseket. Ribbentrop utasította a prágai német követet, hogy tiltakozzék a cseh kormánytól a sorozatos határsértések miatt.

Prága, május 25. Eisenlohr dr prágai német nagykövet megjelent Krofta külügyminiszternél, aki előtt tiltakozását jelentette be a sorozatos határsértésekért. Krofta sajnálkozását fejezte ki a történet fölött és kijelentette, hogy minden intézkedés megtörtént hasonló határsértések megakadályozására.

Német tiltakozás cseh repülőgépek német területre való repülése miatt

Berlin, május 25. Ribbentrop külügyminiszter utasította a prágai német követet, hogy energikusan tiltakozzék a csehszlovák katonai repülőgépek részéről történt határ-

sértés ellen. A német hivatalos sajtóügynökség szerint az utolsó huszonnégy óra alatt negyedszer történt hasonló sértés. Kedden déli negyedégy órakor cseh katonai repülőgép haladt el 80-120 méteres magasságban Schirnding helység közelében, három kilométer mélységre német terület felett. A repülőgép gépfegyverrel volt felszerelve és Schirndingtől déli irányban tünt el. Röviddel ezután Walsassen helység felett jelent meg cseh katonai repülőgép, hét kilométerre a határtól. Nagyon alacsonyan repült, a benne ülők szemmel láthatóan figyelmesen vizsgálták a terepet. Teljesen ki van zárva — mondja a német közlemény —, hogy véletlenül került volna német területre, mert ezen a vidéken a határ világosan látható. A határmenti német lakosság nagy aggodalomban tartják ezek a naponta megismétlődő cseh kihívások, különösen, minthogy ezekkel párhuzamosan katonai műveleteket is végeznek a német határmentén. A szudeta-németek területe tele van katonasággal, amely néhány egy-két méterre közelíti meg a határvonalat. A csehszlovákok erőket építenek a szudeta-német területeken, ami fokozza a német lakosság nyugtalanságát, annál is inkább, minthogy német részről semmi ilyen természetű előkészület nem történik.

<p>SELECT MOZGO</p> <p>Danielle Darrieux legújabb filmeje:</p> <p>Édesanyám, a kisasszony szenzációs vígjáték.</p>	<p>URANIA MOZGO</p> <p>Ma, csütörtökön utoljára!</p> <p>Párizsban szerettem belé</p> <p>Főszereplők: CLAUDETTE COLBERT, MELVYN DOUGLAS.</p>
--	--

Bucurestibe érkezett a patriárka-miniszterelnök,

aki az uralkodónak és a kormánynak beszámol lengyelországi látogatásának eredményéről

Bucuresti, május 25. Miron patriárka ma délelőtt 9.20 órakor a fővárosba érkezett. Az állomáson a kormány tagjai és a hatóságok képviselői fogadták.

Miron patriárka hazatérésevel egyidejűleg Argeseanu Gh. tábornok nemzetvédel-

mi miniszter megszünt a miniszterelnökség ügyeinek ideiglenes vezetését ellátni.

A patriárka kihallgatáson jelenik meg az uralkodónál, majd beszámol a kormánynak lengyelországi látogatásának eredményeiről.

Pusztító vihar és záporosó vonult el a régi királyság fölött

Két gyermeket magával ragadott az árvíz

Bucuresti, május 25. A meteorológiai intézethez beérkezett jelentések szerint Dolj, Buzau és Rannicul Sarat megyék fölött hatalmas viharok vonultak el, majd nem mindenütt erőteljes záporosó és jég kíséretében. A vihar gyökerestől csavart ki fákat és letépte a házak fedelét. Néhány rozogább ház összeomlott. Craiovában tegnap este három órán át zu-

hogott a zápor. A kanálisok bedugultak és a víz elöntötte a város alacsonyabban fekvő részeit, behatolt a pincékbe, házaiba és hatalmas károkat okozott.

Ugyancsak hatalmas vihar és záporosó vonult el Buzău városa fölött. A vízárdat számos háziállatot ragadott magával. Fundei és Satul Nou falvak között az áradat két gyermeket magával ragadott, akik a vízbe fulltak.

Megadták magukat Cedillo zendülő-tábornok katonái

Allítólag az Egyesült Államokba szökött Cedillo tábornok

Mexikó, május 25. (Rador.) Cardenas elnök kijelentette tegnap este San Luis Potosiban, hogy a zendülést teljesen elfojtották. Egyidejűleg erőlyesen bírálta a külföldi közokajállalatokat, amiket jórészen felelősnek tekint az utóbbi napok eseményeiért.

Newyorki jelentés szerint Cedillo tábornok állítólag az Egyesült Államokba menekült, amikor rájött arra, hogy nagy vagyona dacára, nem sikerülhet forradalmi megmozdulása. Csapatai, amelyeket 20 ezer katonának zárt körül, nem hajlandók harcolni. Számos tiszt, akik a zen-

dülés első jelére csatlakoztak Cedillohoz, megadta magát. Cedillo tábornok utolsó esélye is szertefoszlott, amikor az Egyesült Államokban rendelt repülőgépeit Nueve Laredinál elkobozták. Mexikóból jelentik, hogy a zendülők levágóbe röpítették egy tehervonatot, amely San Luis Potosi felől Tampico felé tartott.

Sulyos incidens a jaffai zsidónegyedben

JERUZSALEM, május 25. A jaffai zsidónegyedben ma délelőtt összetűzés támadt, amelynek során egy arabot megölték, kettőt sulyosan megsebesítettek. Jeruzsálem egyik külvárosában rálöttek két zsidó munkásokkal tett társaságukra. A munkások visszalöttek és sulyosan megsebesítettek egy arab támadót. A terroristák továbbra is támadásokat vezetnek a Hebron és Beersheba közti településeken. Ezen annak dacára, hogy a rendőri erőket növelték. Ma éjjel löttek egy rendőrt, délelőtt két rendőrt elraboltak. Egyiket holnap találták meg később, a másik eszméletlen állapotban van.

A Havas jelenti, hogy a legutóbbi incidens miatt a hatóságok megtiltották, hogy esti 9 és reggeli 5 óra között a lakosság az utcán közlekedjék. Jaffában és Tel-Avivban több letartóztatást eszközöltek.

Goga édesanyja sulyos beteg

Bucuresti, május 25. Goga Octavian 83 éves édesanyja egy sibui szanatóriumban fekszik nagybeteg. Orvosai nem biznak felépülésében.

LEGUJABB SPORT

Románia - Preston Nord 2:2 (1:0)

Bucuresti, május 25. Románia válogatott csapata szerdán délután 15.000 néző előtt kísérleti összeállításban mérkőzött az angol Preston Nord csapatával. A mérkőzés 2:2 (1:0) arányban döntetlenül végződött. A román csapat mindkét gólját Barátky rugta. Vezetta a lengyel Schneider.

FRATERNITAS R. T. CLUJ NYOMASA

BUN DE IMPRIMAT

Amennyivel ingadozóbb Anglia eréi politikája, annál erősebb kell legyen a zsidó nép követelése Erec Izrael fölzsabadításáért. Ezen követelés kifejezője a sékel.

Hárommillió sékel 5698 évben kell legyen a zsidó nép válasza

